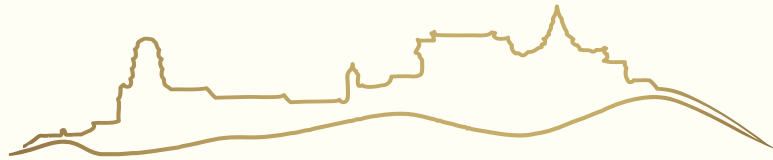

รอยเสด็จฯ เพชรบุรี

ประมวลพระบรมฉายาตักษณั์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร กับจังหวัดเพชรบุรี

รอยเสด็จฯ เพชรบุรี

ประมวลพระบรมฉายาลักษณ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร กับจังหวัดเพชรบุรี

จัดพิมพ์โดย พสกนิกรชาวเพชรบุรี

ด้วยน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้

“...เมืองเพชรบุรีได้ตั้งมานานแล้ว เป็นเมืองเก่าแก่โบราณ
และเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงว่า พลเมืองมีความเข้มแข็ง มีความตั้งใจเด็ดเดี่ยว
และตั้งใจที่จะรักษาความมั่นคงของบ้านเมืองมาเป็นเวลาช้านาน...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
พระราชทานแก่ผู้เข้าเฝ้าฯ ในพิธีเฉลิมฉลองเมืองเพชรบุรี พระรามราชนิเวศน์
วันที่ ๑๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๐

อาศิรวาท ภูมิพลมหาราชาลัย

แผ่นดินร่ำ กำสรวลโศก โลกเศร้าหมอง
น้ำตานอง ท่วมไทย ใจสลาย
ความสูญเสีย ครั้งนี้ มีมากมาย
ความอาดูร เกินบรรยาย ใจปวดร้าว
ตะวันดับ จันทร์หมอง ลันผ่องใส
ฟ้าร้องให้ ดินสะอื้น ในคืนหนาว
หมอกหม่นมัว คลุมโลกมืด ไร้ยี่ศยาว
หมู่ดวงดาว ร่วงจากฟ้า ร่วมอาลัย
เย็นยะเยียบ เจ็บเหงา เศร้าชื่นชม
กราบพระบรมศพ เบื้องหน้า น้ำตาไหล
พ่อนิราศ ลาลับ ดับขันธุ์ไป
ไต่หัวใจ เจียนขาด ปาคน้ำตา
แผ่นดินพ้อ วันนี้ มีความเศร้า
ทั่วถิ่นเหี่ยว ร่ำให้ อาลัยหา
เสียงสะอื้น ครวญคร่ำ ร่ำพรรณนา
น้อมบูชา พ้อหลวงนี้ ชั่วชีวิต
ปวงข้า พระพุทธเจ้า เหล่าทวยราษฎร์
กราบพระบาท องค์ภูมิ จักรีชวีญ
ร่วมส่งดวง พระวิญญาณนี้ มหาราชัน
เสด็จสู่ สรวงสวรรค์ นිරันตร์เทอญ

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อม ถวายบังคมในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า นายทวิสิทธิ์ ประคองศิลป์
(ศิลปินสาขาวรรณศิลป์ จังหวัดเพชรบุรี)

พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
ในคราวเสด็จพระราชดำเนินไปเปิดโครงการไร่ซังห้วยมัน อำเภอนำทม่าง จังหวัดเพชรบุรี
เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ทรงพระมาลา มีตราประจำจังหวัดเพชรบุรี

สารบัญ

อาศิรวาทภูมิพลมหาราชาลัย	๓
คำนิยาม - พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรีและนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	๖
คำนิยาม - นายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา	๘
คำนิยาม - นายพะยอม แก้วกำเนิด อธิการบดีตึกกระทรวงศึกษาธิการ	๑๑
คำนิยาม - นางฉัตรพร ราษฎร์วาศ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี	๑๓
คำนิยาม - ผศ. ดร. เสนาะ กลิ่นงาม อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	๑๕
บทบรรณาธิการ	๑๗
ปฐมบทบูชาพระมหากษัตริย์คุณ	๑๘
พระราชประวัติ	๒๐
กาลานุกรมรอยเสด็จฯ เพชรบุรี ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๘ ถึง ๒๕๕๘	๓๒
ประมวลพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชกับจังหวัดเพชรบุรี	๔๘
บรรณานุกรม	๓๔๘
ปัจฉิมบทถวายสัตย์ปฏิญาณ	๓๕๒

คำนิยาม

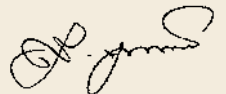
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นต่อประเทศชาติและจังหวัดเพชรบุรี เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในจังหวัดเพชรบุรีทุกพื้นที่ ทรงนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่พื้นที่จังหวัดเพชรบุรี เพื่อพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรต่างๆ ที่เป็นรากฐานของเกษตรกรรม เป็นหลักสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของราษฎร

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินับได้ว่าเป็นโครงการสุดท้ายในรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง คือ โครงการกองทุนการศึกษา สำนักเลขาธิการคณะองคมนตรี เป็นโครงการที่ทรงมีพระราชประสงค์จะทำให้โรงเรียนเป็นต้นแบบในการสร้างคนดีคนเก่งสู่สังคม เป็นการดำเนินงานในลักษณะปิดทองหลังพระ ทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อจัดตั้งโครงการกองทุนการศึกษา เพื่อพระราชทานการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน โดยมีประธานองคมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการโครงการกองทุนการศึกษา และข้าพเจ้าได้รับสนองงานในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารโครงการ ความสำคัญของโครงการนี้คือการที่ช่วยกันสร้างคนดีในสังคม และช่วยยกระดับมาตรฐานทางการศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลให้มีความใกล้เคียงกับโรงเรียนในชุมชนเมือง อันเป็นสิ่งที่แสดงถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงห่วงใยในการจัดการศึกษาของประเทศ และเป็นไปตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีร่วมกับพสกนิกรชาวเพชรบุรี ได้ดำเนินการจัดทำหนังสือ “รอยเสด็จฯ เพชรบุรี” โดยการรวบรวมข้อมูลการเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและสืบสานความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะราชจักรีวงศ์ ซึ่งบรรพชนชาวเพชรบุรีได้ปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้เห็นเป็นรูปธรรมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา เพื่อให้ชาวเพชรบุรีและประชาชนชาวไทยได้รับรู้พระราชกรณียกิจทั้งหลายเหล่านี้ อัน

จะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และเกิดความศรัทธาที่จะร่วมกันสืบสานงานพระราชดำริ เพื่อนำมา
เป็นรากฐานในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ในนามของนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีและชาวเมืองเพชร ขอขอบคุณในความ
วิริยะอุตสาหะของคณะทำงานจัดทำหนังสือตลอดจนหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และ
ประชาชน ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจสร้างสรรค์ผลงานเล่มนี้ที่ทรงคุณค่า อันจะอำนวยคุณประโยชน์
อย่างยิ่งแก่พสกนิกรชาวเพชรบุรีและผู้สนใจทั่วไป ด้วยน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายเป็นราช
สักการะและถวายอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้สถิตอยู่ในหัวใจ
ชาวเพชรบุรีตลอดอนิจนิรันดร์

(พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์)

องคมนตรีและนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

คำนิยาม

ผมมีโอกาสอันสูงสุดในชีวิตที่ได้ถวายงานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ อย่างเป็นทางการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔ ในตำแหน่งเลขานุการของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานนายกรัฐมนตรี และเมื่อมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ ผมได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคนแรก ปฏิบัติหน้าที่จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๒ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ผมดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งเป็นมูลนิธิในพระองค์ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ จนถึงปัจจุบัน ด้วยมีพระราชกระแสรับสั่งว่า “...การเป็นพระเจ้าอยู่หัว ต้องเป็น ๒๔ ชั่วโมง เพราะฉะนั้นงานเราก็ ๒๔ ชั่วโมงเหมือนกัน เพื่อให้งานสนองประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว อันไหนรอได้ กปร. ทำไป อันไหนรอไม่ได้ ชัยพัฒนาทำไป...”

ในวันแรกที่เข้าไปถวายตัวทำงานในหน้าที่นั้น มีรับสั่งว่า “ขอขอบใจที่จะมาช่วยงานฉัน แต่ขอบอกเสียก่อนว่ามาช่วยงานฉันนั้น ฉันไม่มีอะไรจะให้ นอกจากความสุขที่จะมีร่วมกันในการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น” อันแสดงให้เห็นถึงหลักการการทำงานที่ทรงสอนให้เห็นแก่ผู้อื่นเป็นเบื้องแรก

การได้ตามเสด็จพระราชดำเนินเป็นเรื่องสนุกมาก ที่สบายๆ นั้น มักไม่เสด็จฯ ส่วนใหญ่จะเสด็จฯ ไปยังที่ๆ มีปัญหา คือพื้นที่ที่ทุรกันดาร บางครั้งก็เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยด้วย แต่เหนือสิ่งอื่นใด ผมได้มีโอกาสเรียนรู้โดยตรงจากพระองค์ท่าน ซึ่งเป็นสิ่งมีค่าสูงยิ่งอันหาที่เปรียบมิได้

คราวหนึ่งเมื่อตามเสด็จฯ ไปที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ยังไม่กล้าเข้าใกล้ชีวิตพระองค์ ผมไปยืนอยู่ท้ายชบวน เพราะไม่รู้ตำแหน่งของตัวเอง แล้วมีรับสั่งว่า “ไปตามดูเงินมา” จึงเป็นสมญานามแรกของผมที่ได้รับพระราชทาน

งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น สิ่งสำคัญคือวิธีการของพระองค์ ทรงพยายามที่จะพระราชทานความรู้ก่อนพระราชทานเงิน พระราชทานสติปัญญา เพื่อไปสร้างเงินได้ไม่รู้จบ ไม่สูญหายไปไหน และความรู้ความสามารถจะต่อยอดไปได้เรื่อยๆ นี่คือพระราชดำริที่เป็นแนวทางสำคัญที่สุด

สิ่งที่ เป็นข้อสังเกตของผม คือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น นอกจากจะเกิดจากพระราชหฤทัยที่ทรงมีพระเมตตาและทรงห่วงใยต่อราษฎรแล้ว โครงการเหล่านี้ล้วนเกิดจากพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น ในวันที่ ๑๙ ตุลาคม

พ.ศ. ๒๕๑๕ ทรงอำนวยการสาธิตทำฝนหลวงแก่ผู้แทนรัฐบาลสิงคโปร์ที่บริเวณอ่างเก็บน้ำ
แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี โดยข้อมูลจากกรมฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ระบุว่า ทรงเลือกอ่างเก็บน้ำแก่งกระจานเป็นเป้าหมาย เนื่องจากมีภูมิประเทศและ
ภูมิอากาศใกล้เคียงกับประเทศสิงคโปร์และคณะผู้แทนอาจนำวิธีการไปปฏิบัติที่สิงคโปร์ได้ หรือ
การฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ให้เขียวชอุ่มได้ด้วยฝายชะลอน้ำ
ตามแนวพระราชดำริ เป็นต้น

หลังจากถวายงานมาสักระยะหนึ่ง พระองค์ท่านทรงทดสอบความกล้าของผม ซึ่งไม่มีใน
ชนบประเพณีมาก่อนที่จะมีบุคคลใดกราบบังคมทูลว่าสิ่งที่พระราชดำรินั้นเราไม่เห็นด้วย แต่ใน
ฐานะนักวิชาการก็โกหกตัวเองไม่ได้เช่นกัน สิ่งที่รับสั่งกับผมก็คือ “รออย่างนี้มานานแล้ว...สิ่ง
ที่รับสั่งนั้นเห็นด้วยไม่เห็นด้วยอะไรก็แจ้งกลับมา” ก็เลยเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยตั้งแต่นั้นมา

ภาพที่ประทับใจผมและจดจำได้ไม่มีวันลืมเลือน คือการเสด็จพระราชดำเนินมาที่จังหวัด
เพชรบุรีอันเป็นบ้านเกิดของผม เป็นการเสด็จฯ ออกครั้งแรกหลังจากที่ทรงพระประชวรในช่วง
เวลาหนึ่ง และทรงว่างเว้นการเสด็จฯ มานาน ซึ่งเป็นเส้นทางไปยังศูนย์ศึกษการพัฒนาคหุ
ทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เสด็จฯ ไปประทับพักพระราช
อิริยาบถ ณ เบื้องหน้าเป็นหุบเขา เรียกว่า เขาหุบสนุ เวลานั้นตะวันลับฟ้าแล้ว แต่ยังมีแสง
เรืองรองอยู่ นกบินกลับรังเป็นฝูงๆ ทรงถ่ายรูปไปรอบๆ บนอากาศ ลมพัดเย็นสบาย มีพระ
พิรุณโปรยปรายมาบางๆ ชุ่มชื้น แต่ไม่เปียก

พระราชอิริยาบถในวันนั้นทรงมีความสุขมาก รับสั่งขึ้นมาลอยๆ ว่า ไม่ได้เสด็จฯ ออก
มานานแล้ว และเห็นชัดเจนว่าทรงพระเกษมสำราญเหลือเกินที่มีโอกาสทำงานให้พสกนิกรของ
พระองค์ได้อีกครั้งหนึ่ง

ภายหลังจากนั้นก็ทรงเริ่มต้นการทรงงานอย่างทรงพลังได้อีกครั้ง โครงการอันเนื่องมา
จากพระราชดำริโครงการแล้วโครงการเล่าผุดขึ้นมาทั่วทุกหัวระแหงของแผ่นดินไทยรวมทั้งที่
จังหวัดเพชรบุรี

ประสบการณ์ของผมว่า ๓๐ ปีที่ตามเสด็จไปถวายงาน เมื่อย้อนกลับมาทบทวนดู
ถึงสิ่งที่กราบบังคมทูลถาม ผมคิดว่าผมได้เปรียบกว่าบุคคลอื่นคือ ขณะที่คนอื่นเขาไม่กล้า...
ผมกล้า ผมไม่กลัวโดนดู ยิ่งโดนดูมาก ยิ่งรู้มาก พอทรงดูเสร็จก็จะทรงอธิบายต่ออีกเยอะเลย
ทรงดูด้วยพระเมตตา กลับโปรดด้วยซ้ำที่ไปซักถามรายละเอียด การทำงานให้เต็มที่ที่เป็นสิ่งที่พอ

พระทัยมาก ทำด้วยความซื่อสัตย์ ทำงานด้วยความสุขและสนุก คือทำด้วยความร่าเริง รื่นเริง และสนุกสนาน งานจึงจะมีประสิทธิภาพ

ณ วันนี้ผมไม่มีโอกาสได้ตามเสด็จโดยมีพระองค์ท่านเสด็จฯ นำหน้าเราเหมือนในอดีต ตลอดจนถึงพระราชกระแสรับสั่งต่างๆ ที่ทรงคุณค่าอีกแล้ว โดยส่วนตัวของผม ผมซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อตัวผมเป็นยิ่งนัก พระองค์ท่านพระราชทานความเมตตา ห่วงใย และพระราชทานคำสอนต่างๆ อยู่เสมอ และในฐานะพสกนิกรคนหนึ่ง ผมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทาน “ประโยชน์สุข” แก่ประชาชนและแก่แผ่นดินไทย พระองค์ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณสูงยิ่ง ยากแก่การอธิบาย และทรงทำให้แผ่นดินไทยมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน พสกนิกรอยู่เย็นเป็นสุข

ผมขอชื่นชมกับความร่วมแรงร่วมใจของพสกนิกรชาวเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ตลอดจนองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ในการจัดทำหนังสืออันเป็นประวัติศาสตร์แห่งการเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชกับจังหวัดเพชรบุรี อันกล่าวได้ว่า “เป็นพระมหากรุณาธิคุณอันสูงยิ่ง” ที่ชาวเพชรบุรีได้รับพระราชทาน

พวกเราคงต้องรักษาทะนุถนอมแผ่นดินเมืองเพชร ตลอดจนสมบัติชาติของเราไว้ เพื่อสืบสานพระราชปณิธานอันเป็นพระราชภาระที่ทรงแบกหนักอึ้งมาตลอดระยะเวลายาวนานถึง ๗๐ ปี ให้ตกถึงลูกหลานเหลนตลอดไป สมกับที่พระองค์ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อคนไทย และแผ่นดินไทยอย่างหาที่สุดมิได้

(นายสุเมธ ตันติเวชกุล)

เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

คำนิยม

ผมมาเป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินมาที่แก่งกระจานเป็นการส่วนพระองค์ ท่านจาก อรุณस्थะนันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรีในสมัยนั้นแจ้งให้ข้าราชการในจังหวัดได้ทราบ พวกข้าราชการพร้อมใจกันมารีบเสด็จ เมื่อเสด็จฯ ผ่านกลุ่มข้าราชการ พวกเราก็อำวัญหัดดี ด้วยอยู่ในชุดข้าราชการสวมหมวก ผู้ว่าราชการจังหวัดกราบทูลแนะนำข้าราชการที่ยืนอยู่แถวหน้าให้ทรงทราบถึงตำแหน่งหน้าที่ ผมยืนอยู่ติดกับท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดกราบทูลว่า ครูใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครู พระองค์ทรงหยุด ทอดพระเนตรมาที่ผมซึ่งกำลังอยู่ในท่าวันทยาหัตถ์ ทรงรับสั่งว่า “ยินดีที่พบครู และครูต้องทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ พัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ นำความรู้เป็นหลักการไปคิดแก้ปัญหา เพื่อพัฒนาตนเองและบ้านเมืองด้วยคุณธรรม คุณธรรมเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ครูต้องสอน ฝึก อบรมให้นักเรียนมีความรู้ รู้จักคิดบนพื้นฐานของความรู้และวิธีการคิดอย่างชาญฉลาด รู้จักทำอย่างมีจุดหมายและแผนงาน ทั้งนี้ด้วยคุณธรรม คำนิยมที่สั่งงาม” พระราชกระแสรับสั่งนี้ ยังตรึงอยู่ในหู แนบแน่นอยู่ในใจของผมและเป็นแนวทางที่ผมยึดมั่นในการทำงานมาโดยตลอดครบเท่าทุกวันนี้

ในช่วงเวลาที่ผมปฏิบัติหน้าที่อธิบดีกรมการฝึกหัดครู ได้ตระหนักถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงห่วงใยต่อเด็กนักเรียนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร พระองค์เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนหลายพื้นที่ พระราชทานสิ่งของรวมทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนแก่นักเรียนและครู จนถึงพุทธศักราช ๒๕๒๖ ผมได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้เข้าร่วมดำเนินงานโครงการเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จึงมีการจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามแนวพระราชดำริเป็นครั้งแรก วิทยาลัยครูเพชรบุรีในระยนั้นได้ดำเนินการกับโรงเรียนเป้าหมาย ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนครสวรรค์ห้วยผึ้ง และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนครสวรรค์ป่าละอู ซึ่งเป็นโรงเรียนของหมู่บ้านชาวกะเหรี่ยง ตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นที่น่ายินดีที่ทราบว่าได้ดำเนินการต่อเนื่องในสถานภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มาจนถึงปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเน้นให้ครูทำหน้าที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียน โดยสอน ฝึก ขอบรมให้นักเรียนมีความรู้ นำความรู้เป็นหลักการไปคิดและไปกระทำด้วยคุณธรรม เพื่อแก้ปัญหาให้กับตนเองและพัฒนาชีวิตและสังคม ฝึกอบรมให้นักเรียนมีคุณธรรมในการคิดและการกระทำ ผมเรียนรู้ประสบการณ์นี้จากพระองค์ท่าน ผมเดินตามรอยพระองค์ท่าน ทุกครั้งที่ผมมีโอกาสบรรยายให้ครูในหลายสถานศึกษาได้ฟัง ผมมักอัญเชิญพระราชดำรัสที่ได้รับพระราชทานไปถ่ายทอดให้ครูทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ตามแนวพระราชดำรัสของพระองค์ท่านมาโดยตลอด

ผมมีความยินดีที่ทราบว่า มีการจัดทำหนังสือ “รอยเสด็จฯ เพชรบุรี” อันเป็นองค์ความรู้ท้องถิ่นที่มีคุณค่ายิ่ง โดยสถาบันหลักที่เริ่มต้นจากการเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี จนเติบโตใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในปัจจุบันได้จัดทำขึ้น ด้วยน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมครูของแผ่นดิน ที่ได้พระราชทานแนวทางการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นให้แก่พลนิกรชาวเพชรบุรีทุกหมู่เหล่า ซึ่งเราทุกคนต้องช่วยกันสืบสานพระราชกรณียกิจที่ได้พระราชทานไว้แล้วนี้ให้คงอยู่อย่างมั่นคงและพัฒนาสู่ความยั่งยืนตราบนานเท่านาน

(นายพะยอม แก้วกำเนิด)

อธิการบดีโรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรี และรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยม

นับเป็นบุญของพสกนิกรชาวเพชรบุรียิ่งนัก ที่ได้มีโอกาสเกิดมาได้รับพระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้ทรงพระราชทานความรัก ความห่วงใยต่อพสกนิกรในจังหวัดเพชรบุรีแห่งนี้เป็นที่ยิ่ง

จากหลักฐานการสืบค้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีรวบรวมการเสด็จพระราชดำเนินในจังหวัดเพชรบุรีจำนวนถึง ๒๑๙ ครั้ง และได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจำนวน ๑๒๔ โครงการ ในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมากที่สุดภาคกลางของประเทศไทย

โครงการต่างๆ ที่พระราชทานให้กับจังหวัดเพชรบุรีนั้น กล่าวได้ว่าเกิดขึ้นจากน้ำพระทัยที่ทรงห่วงใยพสกนิกรอย่างแท้จริง ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ที่พระราชทานให้แก่เกษตรกรกลุ่มชาวสวนผักชะอำ จำนวน ๘๓ ครอบครัว ที่มีฐานะยากจน ไม่มีที่ทำกินเป็นของตัวเอง ด้วยพระเมตตาจึงทรงรับเกษตรกรกลุ่มนี้ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และโปรดเกล้าฯ ให้องคมนตรีหม่อมหลวง เคช สนิทวงศ์ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำโครงการและจัดหาที่ดินในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำมาจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อน โดยเลือกที่ดินบริเวณหุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ในเนื้อที่ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่ มาจัดสรรให้แก่เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกิน เข้าทำประโยชน์เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมในรูปแบบของสหกรณ์ สถานที่แห่งนี้ จัดว่าเป็นต้นแบบของโครงการปฏิรูปที่ดินระดับประเทศในระยะต่อมา

ยังมีอีกหลายโครงการที่ปรากฏพระราชอัจฉริยภาพที่พระราชทานให้จังหวัดเพชรบุรี เพื่อแก้ปัญหาความเลื่อมล้ำของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่มีพระราชดำรัสไว้ว่า “หากปล่อยทิ้งไว้จะเป็นทะเลทรายในที่สุด” การสาธิตทำฝนหลวงให้แก่ตัวแทนรัฐบาลสิงคโปร์ที่แก่งกระจาน และโครงการอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และภูมิสังคมของจังหวัดเพชรบุรีที่มีความหลากหลายในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านการเกษตร ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสวัสดิการสังคมและการสื่อสาร ตลอดจนการพัฒนาแบบบูรณาการและด้านอื่นๆ

ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่ไม่น่าประหลาดใจแต่อย่างใด ที่ชาวเพชรบุรีจะจงรักภักดีและเทิดทูน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจากการเสด็จพระราชดำเนินในหลายพื้นที่ของ จังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะการเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรและเจ้าหน้าที่ในถิ่นทุรกันดารจนทรงพระ เกษมสำราญ อาทิ แก่งกระจานตั้งแต่ในช่วงต้นรัชกาลที่เสด็จขึ้นครองราชย์จนถึงบั้นปลายแห่ง พระชนม์ชีพ ตลอดจนโครงการส่วนพระองค์ซึ่งห้อมน้อมตามพระราชดำริ อันสะท้อนความผูกพันใน พระราชหฤทัยที่มีต่อแผ่นดินเพชรบุรีเช่นเดียวกัน

พระมหากษัตริย์คุณที่ทรงมีพระราชทานให้แก่แผ่นดินและพสกนิกรชาวเพชรบุรีนั้น มิ เพียงสร้างต้นแบบการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้กับชาวจังหวัดเพชรบุรีเท่านั้น หากแต่ยังเป็นต้นแบบ ให้แก่ประชาชนชาวไทยและประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ที่ได้มาศึกษาดูงาน เพื่อนำไป ปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนอีกด้วย

ข้าพเจ้าขอชื่นชมการจัดทำหนังสือ “รอยเสด็จฯ เพชรบุรี” ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ร่วมกับพสกนิกรชาวเพชรบุรีได้จัดทำขึ้น เพื่อสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณและถวายเป็นกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งนับเป็นประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญแห่งการ สืบทอดความจงรักภักดีของชาวเพชรบุรีที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี อันมี มาแต่ครั้งบรรพชน

ข้าพระพุทธเจ้าในนามผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรีและพสกนิกรชาวเพชรบุรี ขอน้อมเกล้า น้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้ และพร้อมจะสืบสานพระ ราชปณิธานที่ได้พระราชทานไว้ในแผ่นดินนี้อย่างเต็มกำลังความสามารถ

(นางฉัตรพร ราษฎร์จุษิติ)
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี

คำนิยาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นหนึ่งใน ๓๘ มหาวิทยาลัยราชภัฏที่ได้รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร ในการมีที่ยืนในแวดวงวิชาการอย่างมีศักดิ์ศรี กล่าวคือ การได้รับพระราชทานนาม “ราชภัฏ” ซึ่งมีความหมายลึกซึ้งเป็นที่ภาคภูมิใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย เพราะคำว่า “ราชภัฏ” หมายถึง “คนของพระราชินี ข้าของแผ่นดิน” นั้นหมายถึงภารกิจของมหาวิทยาลัยที่ต้องตระหนักว่า เราอยู่กับท้องถิ่นอยู่กับชุมชน จะต้องสนองพระราชปณิธานของพระผู้ทรงพระราชทานนามอันยิ่งใหญ่ให้แก่เรา และนอกจากนาม “ราชภัฏ” ที่นำมาซึ่งความปลาบปลื้มใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายแล้ว สิ่งที่มีค่าสูงสุดที่ชาวราชภัฏได้รับพระราชทานประการที่สอง ซึ่งมีคุณค่าเป็นต้นเกล้าต้นกระหม่อม คือการได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญตราพระราชสัญลักษณ์ประจำพระองค์มาเป็นตราประจำมหาวิทยาลัยอีกด้วย

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีนั้นได้ปฏิบัติภารกิจต่างๆ เพื่อสนองพระราชปณิธานอย่างเต็มกำลังความสามารถ นอกจากงานสอน งานวิจัย งานบริการวิชาการ และอื่นๆ ตามบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาแล้ว สิ่งหนึ่งที่ปรากฏในวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยคือ การสืบสานพระราชปณิธานจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งโครงการดังกล่าวเกิดขึ้นจากพระราชอัจฉริยภาพและพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงบำเพ็ญเพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุข และแก้ไขปัญหาค้นคว้า แก่พสกนิกรชาวเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีได้เริ่มบทบาทการสนองพระราชดำริระยะแรกด้านการศึกษา ในสถานภาพของวิทยาลัยครูเพชรบุรี ด้วยโครงการส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนเรศวรห้วยผึ้ง และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนเรศวรป่าละอู เมื่อพุทธศักราช ๒๕๒๖ ต่อมา พุทธศักราช ๒๕๓๔ ด้วยโครงการสร้างสื่อการเรียนการสอนเพื่อปลูกจิตสำนึกทางสิ่งแวดล้อมแก่เด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี : กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๗ ในสถานภาพของสถาบันราชภัฏเพชรบุรี ด้วยโครงการสร้างเสริมจิตสำนึกเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่เยาวชนจังหวัดเพชรบุรี : กรณีศึกษาโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นอกจากนั้นในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคมของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเพชรบุรีได้จัดงาน “มหกรรมศิลปวัฒนธรรมอาเซียนสัมพันธ์ เฉลิมพระเกียรติ” ซึ่งเริ่มต้นในพุทธศักราช ๒๕๕๔ เพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่เคยเสด็จสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศกลุ่มอาเซียนเป็นต้นมา ในงานนั้นนอกจากจะจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรียังได้รับความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ สถาบันการศึกษา ในกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้าน มาร่วมจัดนิทรรศการและจัดการแสดงต่างๆ เพื่อเผยแพร่พระราชอัจฉริยภาพและพระราชกรณียกิจของพระองค์ ถือเป็นกรให้การศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนจากทั่วสารทิศ ได้มาศึกษาพระราชปณิธาน โดยเฉพาะแนวคิดด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ทุกคนควรตระหนัก และควรนำมาปฏิบัติเพื่อเป็นรากฐานอันมั่นคงของชีวิต ดังพระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานไว้ในวารสารชัยพัฒนา ฉบับเดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒ “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของชีวิต รากฐานอันมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มอันมั่นคงที่รองรับตัวอาคารไว้ นั่นเอง แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำ” โครงการต่างๆ เหล่านี้ จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ เผยแพร่ สืบสาน ตามพระราชปณิธานของพระองค์เสมอมา

ขอขอบคุณคณะกรรมการที่ได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ จัดทำหนังสือ “รอยเสด็จฯ เพชรบุรี” เล่มนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่จารึกพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่มีต่อจังหวัดเพชรบุรีและพสกนิกรอย่างครบถ้วน ให้ชาวเพชรบุรีได้ศึกษาและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในทุกๆ รอยเสด็จฯ ที่ทรงย้ายไปในทุกพื้นที่ของเพชรบุรีให้คงอยู่อย่างยั่งยืนสืบต่อไป

ข้าพระพุทธเจ้าในนามมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ขอน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และขอน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมรับสนองพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร ตลอดไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสนาะ กลิ่นงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

บทบรรณาธิการ

หลังแถลงการณ์ฉบับสุดท้ายของสำนักพระราชวังในตอนค่ำของวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นมา มีแต่หยาดน้ำตาไหลรินกับเสียงร่ำไห้ร่ำพันระมั่วทั่วไป นับเป็นวันวิโยคของชาวไทยทั้งชาติ เป็นวันแห่งความสูญเสียอันใหญ่หลวงหาที่เปรียบมิได้ ดวงใจทุกดวงของพสกนิกรมีคมติดอยู่กับสีดำสนิทของเครื่องแต่งกายที่พร้อมใจกันสวมใส่เพื่อไว้ทุกข์ถวาย

แม้ความโศกเศร้ายังวนเวียนอยู่ในความคิดอย่างไม่สามารถปล่อยวางได้ แต่ก็ถูกคิดได้ว่า หนทางเดียวที่ซ้ำแผ่นดินซึ่งได้เติบโตอย่างผาสุกในแผ่นดินของพระองค์จะสามารถกระทำถวายได้ คือการเผยแพร่พระเมตตาและพระมหากรุณาธิคุณที่พระราชทานแก่พสกนิกรทุกหมู่เหล่าโดยไม่ทรงเลือกเชื้อชาติ ศาสนา ทั้งพระราชกรณียกิจอันหลากหลายที่ก่อประโยชน์แก่ประเทศชาติในช่วงรัชกาลของพระองค์ที่เสด็จครองราชย์ยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ให้เป็นที่ปรากฏแก่บุคคลทั่วไปทั้งในยุคนี้อีกและยุคหน้าได้รับรู้

ความเป็นจริงประการหนึ่งของคนต่างจังหวัด จะรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมของตนเองกับคนเมืองหลวงและเมืองใหญ่ๆ ที่มีข่าวสารปรากฏในสื่อทุกประเภททุกเมื่อเชือวัน แต่สิ่งหนึ่งที่ชาวเพชรบุรีจะมีความรู้สึกมาทดแทนความไม่เท่าเทียมเหล่านั้น จนกลายเป็น “ความภาคภูมิใจ” ที่ไม่น้อยหน้ากับเมืองใหญ่ๆ ทั้งหลายนั้นคือ พระมหากรุณาธิคุณของ “ในหลวง” ที่ทรงมีพระราชทานให้กับพวกเราอย่างหาที่สุดมิได้

หนังสือ “รอยเสด็จฯ เพชรบุรี” เล่มนี้ จึงเป็นประจักษ์พยานเพียงน้อยนิดแห่งการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพสกนิกรชาวเพชรบุรีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ขอพระราชทานน้อมถวายตามเครื่องสักการบูชาพระราชคุณูปการของพระองค์ที่มีต่อพสกนิกรชาวเพชรบุรี คณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้เกิดการรับรู้และสร้างแรงบันดาลใจในการสืบสานพระราชปณิธานของพระองค์ให้ยั่งยืนสืบไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงแก่ คณะที่ปรึกษา คณะทำงานจิตอาสาที่ทุ่มเทสรรพกำลังและความสามารถ คณะช่างภาพ ผู้ถือเพื่อข้อมูลและภาพ รวมทั้งผู้สนับสนุนการจัดพิมพ์ที่เห็นคุณค่าของหนังสือเล่มนี้ จนได้ปรากฏแก่สายตาของผู้อ่าน คุณความดีใดๆ ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ขอถวายเพื่อเทิดพระเกียรติและเป็นพระราชกุศลแก่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระผู้ทรงมีพสกนิกรอยู่ในพระราชหฤทัยตลอดมา ส่วนข้อผิดพลาดหรือบกพร่องอันอาจพบเห็นได้นั้น ข้าพเจ้าขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

วิมล วัฒนกุล

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพร ประกอบชาติ)

บรรณาธิการต้นฉบับ

ปฐมบทบูชาพระมหากษัตริย์คุณ

อดุลยเดช พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ที่โดยเสด็จ ปรากฏจากเอกสารหลักฐานจำนวนมาก อาทิ หนังสือพระราชกรณียกิจรายปีของสำนักพระราชเลขานุการ สำนักพระราชวัง จดหมายข่าวพระราชกรณียกิจ ข่าวในพระราชสำนัก เอกสารเนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับจังหวัดเพชรบุรีของหน่วยงานราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ตลอดจนการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการเสด็จพระราชดำเนินพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ทั้งในภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาชน สามารถประมวลข้อสรุปที่สำคัญได้ดังนี้

จากการศึกษาของคณะทำงานโครงการเพื่อรวบรวมองค์ความรู้การเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ที่โดยเสด็จในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ตามหลักฐานดังกล่าวข้างต้น การเสด็จพระราชดำเนิน ในปีพุทธศักราช ๒๔๘๘ จนถึงช่วงเวลาสุดท้ายที่เสด็จฯ กลับจากวังไกลกังวลผ่านจังหวัดเพชรบุรีในปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า จำนวนปีของการเสด็จพระราชดำเนินมีระยะเวลา ๖๘ ปี จำนวนวันที่เสด็จพระราชดำเนินคือ ๒๐๘ วัน และเมื่อพิจารณาการเสด็จฯ ในพื้นที่เป็นรายอำเภอ (ในบางวันเสด็จฯ มากกว่า ๑ อำเภอ) โดยใช้ขอบเขตอำเภอที่ระบุไว้ในช่วงเวลาเสด็จพระราชดำเนิน จึงได้การเสด็จพระราชดำเนินรวมจำนวน ๒๑๘ ครั้ง เรียงลำดับจาก อำเภอชะอำ ๑๑๘ ครั้ง อำเภอเมืองเพชรบุรี ๔๕ ครั้ง อำเภอท่ายาง ๔๔ ครั้ง อำเภอเขาย้อย ๔ ครั้ง อำเภอแก่งกระจาน ๒ ครั้ง อำเภอบ้านลาด ๒ ครั้ง และอำเภอบ้านแหลม ๒ ครั้ง นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณอย่างหาที่สุคติได้

ในการแบ่งพื้นที่เขตการปกครองรายอำเภอเพิ่มเติมของจังหวัดเพชรบุรี ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย อำเภอหนองหญ้าปล้อง ได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอ โดยแยกพื้นที่บางส่วนจากอำเภอเขาย้อย เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ วันเวลาและพื้นที่การเสด็จพระราชดำเนินก่อนมีการประกาศฯ จึงนับอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเขาย้อย สำหรับอำเภอแก่งกระจาน ได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอ โดยแยกพื้นที่บางส่วนจากอำเภอท่ายาง เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ดังนั้นวันเวลาและพื้นที่เสด็จพระราชดำเนินก่อนมีการประกาศอำเภอแก่งกระจาน จึงนับอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอท่ายาง

อนึ่ง การระบุพระนามและพระราชอิสริยยศของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ที่โดยเสด็จ ในช่วงเวลาตามประมวลการเสด็จพระราชดำเนินนั้น คณะผู้เรียบเรียงได้ระบุตามที่ปรากฏการบันทึกจากหนังสือพระราชกรณียกิจรายปีของสำนักพระราชเลขานุการ สำนักพระราชวัง เป็นหลักสำคัญ

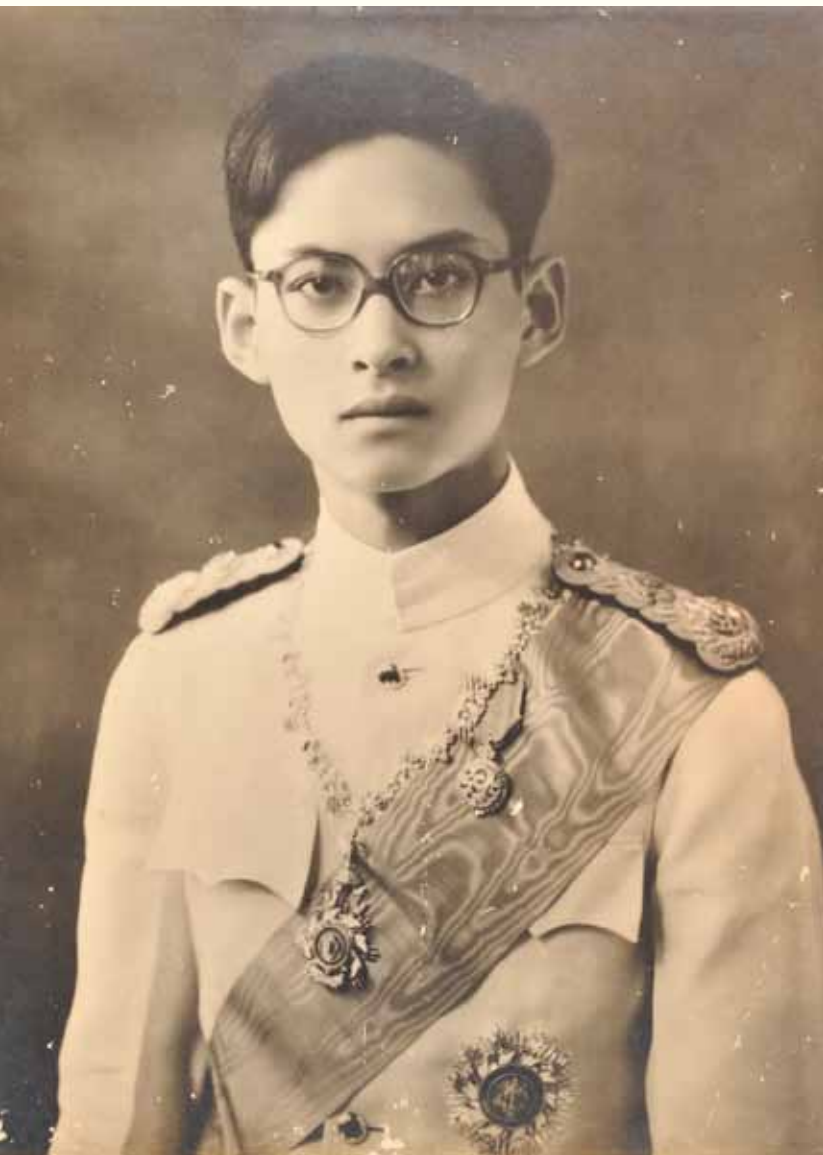

“...ให้ทุกคนพยายามทำหน้าที่ของตัวเองให้ปรองดองกัน.....ความปรองดองกันนี้บางทีก็ยาก เพราะว่าคุณมีความคิดอย่างหนึ่ง อีกคนมีความคิดอีกอย่างหนึ่งที่ทะเลาะกัน แต่ถ้าปรองดองกัน ก็คือ ตัวมีความคิดอย่างหนึ่ง ก็บอกความคิดของตัวเองและยอมฟังความคิดของคนอื่น ถ้าไม่สามารถที่จะปรองดองกันระหว่างสองคน ก็หาอีกคนหนึ่งมาให้ฟังข้อคิดของแต่ละคน และอธิบายกันว่าทำไมมีความคิดอย่างนั้น ถ้าขัดกันจริงๆ ก็ต้องหาทางที่จะให้ปรองดองกันได้ ไม่ใช่ ว่าคนหนึ่งจะชนะ หรือคนหนึ่งจะแพ้...”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
พระราชทานแก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง จำกัด
๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

การเสด็จพระราชดำเนินในจังหวัดเพชรบุรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมิดินทรราชธิราช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นพระโอรสองค์ที่ ๒ ลำดับที่ ๓ ในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาลเคมบริดจ์ ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นแมนท์ออบเบอร์น เมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงศึกษาอยู่ที่นั่น ทรงได้รับพระราชทานพระนามจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า “ภูมิพลอดุลยเดช” อันหมายถึงพลังของแผ่นดิน เป็นอำนาจที่หาใดเปรียบมิได้

ทรงมีสมเด็จพระเชษฐภคินี ๑ พระองค์ คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช ๑ พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร์ รัชกาลที่ ๘

เมื่อทรงพระเยาว์

พุทธศักราช ๒๔๗๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ตามเสด็จฯ สมเด็จพระบรมราชชนกกลับมาประทับในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ประทับ ณ พระตำหนักใหม่ วังสระปทุม ต่อมาในวันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ ขณะที่มีสมเด็จพระบรมราชชนกสวรรคตนั้นทรงเจริญพระชนมายุได้ไม่ถึง ๒ พรรษา และได้ประทับ ณ วังสระปทุม ต่อมาอีกจนถึงพุทธศักราช ๒๔๗๖

ทรงรับการศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๗๔ พระชนมายุได้ ๔ พรรษา ทรงเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลของมิสซิสเดวีส(Mrs. Davies) ซึ่งเปิดสอนที่บ้าน ต่อมาทรงเข้ารับการศึกษาชั้นต้น ณ โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพฯ จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับ ณ เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พร้อมด้วยพระบรมราชชนนีพระเชษฐภคินีและสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช จากนั้นทรงเข้าศึกษาต่อชั้นประถมศึกษา ณ โรงเรียนเมียร์มองต์ เมืองโลซาน ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ทรงศึกษาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาอังกฤษ แล้วทรงเข้าชั้นมัธยมศึกษา ณ เอกอลนูเวลเดอลาซุอิสโรมองต์ (Ecole Nouvelle de la Suisse Romande) เมืองชายี-ซูร์-โลซาน (Chailly-sur-Lausanne) ต่อจากนั้นทรงเข้าศึกษาที่โรงเรียนยิมนาสคลาสสิก กังโตนาล (Gymnas Classique Cantonal) แห่งเมืองโลซาน (Lausanne) จนถึงเดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ ทรงได้รับประกาศนียบัตรทางอักษรศาสตร์ (Diplome De Bachelier es Lettres)

และในเดือนตุลาคมได้ทรงเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโลซาน แผนกวิทยาศาสตร์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ (Université de Lausanne, Faculté des Sciences) จนเมื่อเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อจากสมเด็จพระเจ้าอยู่อาณันทมหิตล พระบรมเชษฐาธิราช เสด็จพระราชดำเนินจากประเทศไทยกลับไปยังประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อทรงศึกษาต่อเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ ได้ทรงเลือกศึกษาวิชาใหม่ คือ นิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ ณ มหาวิทยาลัยโลซาน เพื่อให้เหมาะสมกับพระราชภารกิจในการเป็นพระประมุขของประเทศ

เสด็จนิวัตสู่พระนคร

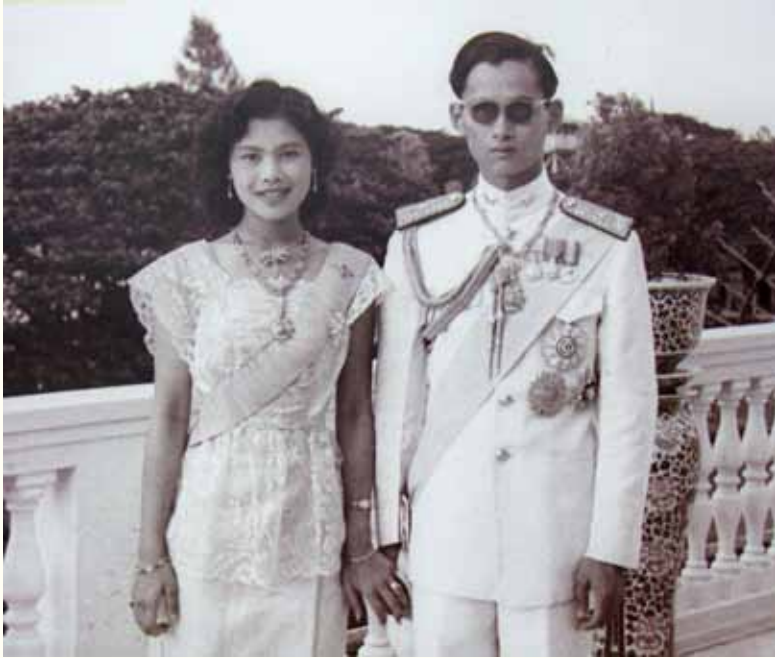
พุทธศักราช ๒๔๘๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาณันทมหิตล และพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เสด็จนิวัตประเทศไทย ครั้งที่ ๑ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลเป็นการชั่วคราวทางเรือมีโอเนีย (Meonia) ของบริษัทอีสต์เอเชียติก (East Asiatic) เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๑ ประทับอยู่ในพระราชอาณาจักรประมาณ ๒ เดือน จึงเสด็จฯ กลับ และได้เสด็จนิวัตประเทศไทยครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ เสด็จฯ โดยเครื่องบินทหารของรัฐบาลอังกฤษ

พุทธศักราช ๒๔๘๘ ในวันที่ ๙ มิถุนายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล สวรรคตอย่างกระทันหัน ณ พระที่นั่งบรมพิมานในพระบรมมหาราชวัง รัฐบาลไทยในขณะนั้นจึงได้กราบบังคมทูลเชิญพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ขณะเจริญพระชนมพรรษา ๑๘ พรรษา เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติสืบราชสันตติวงศ์ในวันเดียวกันนั้น ทรงพระปรมาภิไธยว่า “สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” โดยที่ขณะนั้นยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และได้เสด็จพระราชดำเนินกลับไปศึกษาต่ออีกครั้ง ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม

พระราชพิธีราชาภิเษกสมรสและพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

พุทธศักราช ๒๔๙๒ ระหว่างที่สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงศึกษาอยู่ในต่างประเทศ ได้ทรงพบและทรงคุ้นเคยกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ธิดาของหม่อมเจ้าจันทรมงคล กิติยากร เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส กับหม่อมหลวงบัว กิติยากร ได้ทรงประกอบพิธีหมั้นภายในครอบครัว ณ โรงแรมวินเซอร์ เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม และโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศข่าวทรงหมั้นเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคมศกเดียวกัน

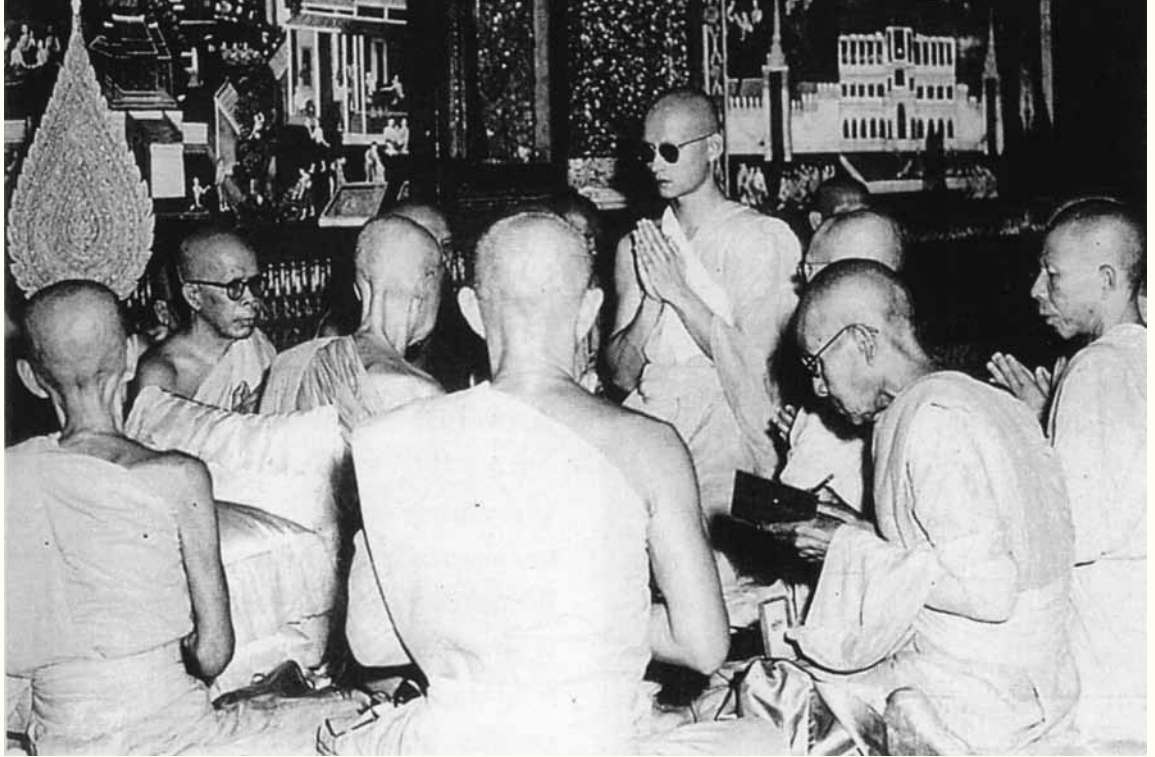
พฤษภาคม ๒๔๙๓ สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จนิวัตประเทศไทยโดยเรือเดินสมุทรซีแลนเดีย ถึงประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต วันที่ ๒๙ มีนาคม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ตามโบราณราชประเพณี

ต่อมา วันที่ ๒๙ เมษายน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ณ พระตำหนักสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ณ วังสระปทุม ในการพระราชพิธีครั้งนั้นได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ขึ้นเป็นสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

วันที่ ๓ - ๕ พฤษภาคม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกขึ้น เสด็จดำรงสิริราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์โดยสมบูรณ์ตามโบราณราชประเพณีเฉลิมพระปรมาภิไธยตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า **“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามิน ทราธิราชบรมนาถบพิตร”** ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”** และในโอกาสนั้นโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ ขึ้นเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

พระราชธิดาและพระราชโอรส

ขณะประทับ ณ เมืองโลซาน ในวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๔ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีได้มีพระประสูติกาลพระราชธิดาพระองค์แรก คือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา ณ โรงพยาบาลมงซัวซีส์ เมืองโลซาน

ต่อมาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ได้มีพระประสูติกาลพระราชโอรสและพระราชธิดาอีก ๓ พระองค์ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๕ คือ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณฯ พุทธศักราช ๒๔๙๘ คือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า สิรินครเทพรัตนสุตภาฯ และ พุทธศักราช ๒๕๐๐ คือ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ

ทรงผนวช

พระมหากษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์นับตั้งแต่อดีตกาลล้วนแต่ทรงพระผนวชในพระบวรพุทธศาสนา ทุกพระองค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จทอดโบราณราชประเพณี เจริญรอยตาม สมเด็จพระบูรพมหากษัตริย์และด้วยพระราชศรัทธาส่วนพระองค์ต่อพระบวรพุทธศาสนา

ปีพุทธศักราช ๒๔๙๙ เสด็จออกทรงพระผนวชเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ประกอบพระราชพิธี ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยมีสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เป็นพระอุปัชฌาย์ แล้วเสด็จไปประทับเพื่อปฏิบัติสมณวัตร ณ ตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร จนถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน จึงทรงลาพระผนวช รวมเวลาในสมณเพศ ๑๕ วัน แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับไปประทับ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

ในการทรงพระผนวชดังกล่าวได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพื่อปฏิบัติพระราชกรณียกิจในช่วงเวลา ๑๕ วันที่ยังดำรงสมณเพศอยู่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้อย่างสมบูรณ์เป็นที่พอพระราชหฤทัย ในวันที่ ๕ ธันวาคม จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระมหากษัตริย์คุณแก่พสกนิกร

ตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี แห่งการดำรงสิริราชสมบัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรมราชสังคหวัตถุและจักรวรรดิวัตร ตามพระปฐมบรมราชโองการอย่างแท้จริง พระราชกรณียกิจสำคัญที่ทรงบำเพ็ญล้นเกล้าก่อนประสูติชนแก่อาณาประชาราษฎร์ ด้วยพระราชหฤทัยที่จะให้พสกนิกรมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสามัคคี มีวินัย สังคมมีความเข้มแข็ง และเจริญก้าวหน้าไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยด้วยพื้นฐานที่มั่นคง

ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล. (๒๕๔๔) อ้างอิงพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่คณะทำงานของมูลนิธิชัยพัฒนาว่า

“...พระเจ้าอยู่หัวยังต้องเหนื่อย ต้องลำบากทุกวันนี้ เพราะว่าประชาชนยังยากจนอยู่ เมื่อประชาชนยากจนแล้ว อิศรภาพ เสรีภาพ เขาจึงไม่มี และเมื่อเขาไม่มีอิสรภาพ เขาก็เป็นประชาธิปไตยไม่ได้...”

ระยะต้นรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชนั้น สภาพบ้านเมืองและชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรส่วนใหญ่ ยังอยู่ในสภาพล้าหลัง ผู้คนอดคึดขาดแคลนในทุกๆ ด้าน พระองค์จึงตัดสินพระราชหฤทัยเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกลและทุรกันดารก่อนเป็นเบื้องแรก

พุทธศักราช ๒๔๙๓ การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกร เริ่มต้นจากการเสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับ ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๓ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นการเสด็จฯ ส่วนพระองค์ที่เปรียบประดุจการเสด็จประพาสต้นเพื่อสร้าง “พระคลังข้อมูลด้านการพัฒนา” ด้วยพระองค์เอง เพราะทำให้ทรงทราบถึงปัญหาความเดือดร้อนนานาประการ ที่มอดพสกนิกรของพระองค์ประสบอยู่จนมีอาจช่วยเหลือตนเองได้ และทำให้ทรงค้นพบว่า “คนชนบท ส่วนใหญ่ที่ยังช่วยเหลือตนเองไม่ได้มีจำนวนมิใช่น้อย”

พุทธศักราช ๒๔๙๗ - ๒๕๐๒ เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรทุกภูมิภาคอย่างเป็นทางการ เสด็จ ทรงงานในพื้นที่ทรกัณฑ์ ท่วมกลางพสกนิกรทุกหมู่เหล่าอย่างใกล้ชิด ในพื้นที่ป่าเขา ห้วยหนอง คลองบึง แม้ในพื้นที่เสี่ยงภัยก็ตาม ทรงรับทราบปัญหาและความต้องการของราษฎร พระราชทานคติธรรมในการดำรงชีวิตด้วยความวิริยะอุตสาหะ ให้ทุกคนยึดมั่นใน ความขยันหมั่นเพียร และความมุ่งมั่น ที่จะต่อสู้ฝ่าฟันอุปสรรคทั้งปวง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ระยะเวลาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อช่วยเหลือราษฎรได้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

พันตำรวจโท วชิรฐู เชนกฤษ (ยศในขณะนั้น) ขณะปฏิบัติหน้าที่การฝึกอบรมตำรวจตระเวนชายแดน ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตามเสด็จฯ เพื่อถวายนามความปลอดภัย เคยบันทึกไว้ว่า “...ในการเสด็จไปทรงเยี่ยมประชาชนแบบไม่เป็นทางการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ อย่างไม่มีบริวาร พระราชทานพระราชวโรกาสให้ประชาชนเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างใกล้ชิด เป็นกันเองอย่างไม่ถือพระองค์

...ประชาชนเมื่อเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไปยื่นขอถวายนามความปลอดภัยอยู่ริมถนน เขาก็รู้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ กำลังจะเสด็จฯ ผ่านที่ตรงนั้น จึงมีผู้ไปคอยรับเสด็จ และถวายนามของตามริมถนนเป็นระยะๆ ของที่ถวายนามมากเป็นผลผลิตในท้องถิ่น อันได้จากน้ำพักน้ำแรงของเขาเอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถเอง และทรงหยุดทุกแห่งที่มี ผู้คอยเฝ้าถวายนามของอยู่

ชื่อเขียนของอัครวัฒน์ โอสถานุเคราะห์ เล่าถึงการสัมภาษณ์ หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ อัครราชเลขาธิการ ความบางตอนว่า

“...ทุกๆ ครั้งที่ตามเสด็จฯ จะเห็นว่าทรงรับสั่งกับราษฎรที่มาเฝ้าอย่างใกล้ชิด แวดตาที่ราษฎรมองพระองค์ท่าน เป็นแววดตาที่บริสุทธิ์ ทรงถือว่า นอกจากทรงดำรงฐานะเป็นประมุขแล้วคล้ายกับเป็นที่พึ่งของเขาคด้วย บางที

ราษฎรก็เอาพระหัตถ์ของพระองค์ ไปทูนที่ศีรษะของเขา แล้วก็กอดพระบาทของท่าน ทั้งสองพระองค์เสด็จไป
ทุกถิ่นทุรกันดาร ซึ่งบางแห่งแม้แต่เจ้าหน้าที่ก็ไม่เคยเข้าไปในตำบลหรือจังหวัดนั้นเลย...”

การพระราชทานความช่วยเหลือแก่ราษฎร เพื่อแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ให้ “พออยู่ พอ
กิน” จึงเป็นพระราชประสงค์เบื้องต้นที่จะพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์แก่พสกนิกรผ่านทางโครงการส่วน
พระองค์จำนวนมาก ทรงคำนึงด้วยพระเมตตาว่า “หากพสกนิกรของพระองค์สามารถพึ่งตนเองได้แล้ว ก็จะมี
ส่วนช่วยเหลือชุมชน สังคม และเสริมสร้างประเทศชาติในส่วนรวมได้ในที่สุด” แม้ในยามที่ทรงพระประชวรก็ไม่
ทรงหยุด ทรงประกอบพระราชกรณียกิจต่างๆ ต่อไปตาม พระกำลังความสามารถ

พุทธศักราช ๒๕๒๔ รัฐบาลในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีจึงได้มีการจัดตั้ง
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เพื่อ
ถวายงานแก่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการช่วยเหลือราษฎร โครงการอันเนื่องมา
จากพระราชดำริต่างๆ จึงมีหน่วยงานและบุคลากรจากภาครัฐ ตลอดจนภาคประชาชนมาร่วมถวายงานตาม
แนวพระราชดำรินี้ในทุกภูมิภาคของประเทศจนถึงพุทธศักราช ๒๕๕๙ มีจำนวน ๔,๖๘๕ โครงการ สำหรับ
จังหวัดเพชรบุรีมีจำนวน ๑๑๒ โครงการ ซึ่งมากที่สุดทีสุดในภาคกลางของประเทศ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานความรัก ความ
ห่วงใย อันยิ่งใหญ่แก่อาณาประชาราษฎร์ พระราชอัจฉริยภาพและพระราชภารกิจน้อยใหญ่ เพื่อประโยชน์สุข
แก่ประชาชน ได้ปรากฏเป็นที่ประจักษ์ ประชาชนชาวไทยต่างมีความจงรักภักดีด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
เป็นล้นพ้น ดังปรากฏในวาระสำคัญ เช่น พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา โดยเฉพาะในวาระครบ
รอบปีนักษัตรและในพระราชพิธีมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครั้งสำคัญ อาทิ ครบ ๒๕ ปี ๕๐ ปี และ
๖๐ ปี เป็นต้น รัฐบาลและประชาชนชาวไทยได้พร้อมใจกันจัดงานเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรชัยมงคล
ด้วยความกตัญญูทศกัณฑ์ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมอย่างสมพระเกียรติทุกวาระ

บั้นปลายพระชนม์ชีพ

พุทธศักราช ๒๕๓๘ จากการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
ทรงงานอย่างหนัก และการเสด็จพระราชดำเนินในถิ่นทุรกันดารนับแสนกิโลเมตร ส่งผลให้ทรงพระประชวร
พระองค์ต้องรับการถวายการผ่าตัดถึง ๒ ครั้ง เพื่อขยายเส้นพระโลหิตตีบในพระหทัย ทั้งยังทรงมีอาการปวด
พระอุ้งเชิงกราน และอาการพระประชวรอื่นๆ ตามมา ทรงเข้ารับการรักษาพระวรกาย เมื่อวันที่ ๓ ถึง ๑๒
กันยายน ณ โรงพยาบาลศิริราช

พุทธศักราช ๒๕๔๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงต้องรับ
การถวายการผ่าตัดขยายช่องทางเดินประสาทของพระวิสิฐกัณฐะกัฐิ (Lumba Spine-โพรงกระดูกสันหลังเอว
ระดับชั้นพระองค์) ณ โรงพยาบาลศิริราช จนทรงคลายจากพระอาการประชวร และเสด็จฯ กลับไปประทับยัง
พระตำหนักได้

พุทธศักราช ๒๕๕๒ สำนักพระราชวังได้ออกแถลงการณ์เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ
มาประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ความบางตอนว่า

“...พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระปรอท (เป็นใช้) มีพระอาการอ่อนเพลียและเสวยพระกระยาหารได้น้อยลง...”

นับจากวันนั้นเป็นต้นมา ได้เกิดปรากฏการณ์ที่พสกนิกรทุกหมู่เหล่าจากทั่วประเทศ ต่างหลั่งไหลเดินทางมาอย่างต่อเนื่องเพื่อมาลงนามถวายพระพร และสวดมนต์ด้วยความหวังโยนใน พระอาการประชวร ณ ศาลาศิริราช ๑๐๐ ปี โรงพยาบาลศิริราช

วันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒ แล่งการณ์ของสำนักพระราชวัง ฉบับที่ ๓๔ มีความบางตอนว่า “...พระอาการทั่วไปได้ดีขึ้นมาก ทรงมีกำลัง พระวรกายแข็งแรงขึ้น...”

พระอาการประชวรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงฯ ทรงฯ เป็นระยะๆ ด้วยเป็นเพราะทรงมีพระชันษาสูงวัย จึงต้องประทับรักษาพระองค์ที่โรงพยาบาลศิริราชเป็นปีๆ แต่ก็มิได้ทรงหยุดงาน โปรดเกล้าฯ ให้จัดห้องที่ติดกับห้องประทับเป็นห้องทรงงานในช่วงที่ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ จะเสด็จออกมาประกอบพระราชกรณียกิจ และโปรดเกล้าฯ ให้คณะบุคคลต่างๆ เข้าเฝ้าที่ห้องประชุม

ช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๕๒ นี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนอกโรงพยาบาลหลายครั้ง โดยเฉพาะการเสด็จพระราชดำเนินมายังโครงการส่วนพระองค์และพื้นที่หลายแห่งในจังหวัดเพชรบุรี อาทิ เสด็จฯ มายังโครงการซึ่งห้วมั้นตามพระราชดำริ ถึง ๔ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม, ๑๒ สิงหาคม, ๒๑ สิงหาคม และ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๖ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินด้วยรถยนต์พระที่นั่งพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แปรพระราชฐานไปประทับ ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทรงประทับที่วังไกลกังวลราวหนึ่งปี ระหว่งนั้นได้เสด็จฯ พระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ไปทอดพระเนตรโครงการหลายแห่งในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ โครงการซึ่งห้วมั้นตามพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๗

พุดจิกายน และ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ และพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน เมื่อวันที่ ๒๕
พุดจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

พุทธศักราช ๒๕๕๗ เสด็จพระราชดำเนินไปยังโครงการซึ่งหัวมั่นตามพระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๓ มีนาคม ๒๑ มีนาคม ๒๔ มีนาคม และ ๗ พฤษภาคม เสด็จฯ ไปยัง
อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานในเขตน้ำตกป่าละอู อำเภอหัวหิน

เมื่อวันที่ ๓ มกราคม เสด็จฯ เชื้อนแก่งกระจาน ทรงเจิมป้ายชื่อเชื้อนแก่งกระจานในโอกาสครบรอบ
๔๘ ปี เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม และเสด็จประทับแพขนานยนต์ เพื่อทอดพระเนตรระดับน้ำในเชื้อนแก่งกระจาน
และความอุดมสมบูรณ์ของสภาพป่า เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พุทธศักราช ๒๕๕๘ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรม
หาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่งพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถไปประทับ ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเปลี่ยนพระราชอิริยาบถ
และฟื้นฟูพระวรกาย แต่ประทับได้เพียง ๒๐ วัน

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ เสด็จพระราชดำเนินจากวังไกลกังวลโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ผ่านจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเสด็จฯ กลับไปประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช

พุทธศักราช ๒๕๕๙ วันที่ ๑๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ สำนักพระราชวังออกแถลงการณ์
ฉบับที่ ๓๘ ความบางตอนว่า “...พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงมี
ภาวะการติดเชื้อและการทำงานของพระยกระ (ตับ) ผิดปกติ พระอาการโดยรวม ยังไม่คงที่...”

วันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เวลาประมาณ ๑๙.๐๐ นาฬิกา สถานีโทรทัศน์ทุกช่อง
เปลี่ยนหน้าจอเป็นโทนสีเทาดำ ผู้ประกาศโทรทัศน์ร่วมการเฉพาะกิจ แถลงการณ์ของสำนักพระราชวังฉบับ
สุดท้ายควมว่า

“...พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราชตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ตามที่สำนักพระราชวังได้แถลงให้ทราบเป็นระยะแล้วนั้น

แม้คณะแพทย์ฯ ได้ถวายนการรักษาอย่างใกล้ชิดจนสุดความสามารถ แต่พระอาการประชวร หาคลายไม่ได้ทรุดหนักลงตามลำดับ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เวลา ๑๕ นาฬิกา ๕๒ นาที เสด็จสวรรคต ณ โรงพยาบาลศิริราช ด้วยพระอาการสงบ สิริพระชนมพรรษาปีที่ ๘๘ ทรงครองราชสมบัติได้ ๗๐ ปี”

สำนักพระราชวัง

๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เสียงร่ำไห้ระงมดังก้องไปทั่วทั้งแผ่นดิน

“...ทนทมานมานานแล้วจะกราบลา ขอเทียนบูชาจงดับไป...” จากบทเพลงพระราชนิพนธ์เสงเดือนนั้น แม้เทียนบูชาสักกี่ดวงจะดับไปแล้วก็ตาม แต่เทียนในใจของชาวไทยรวมทั้งชาวเพชรบุรี ทุกคน ซึ่ง “ในหลวง” ได้ทรงจุดไว้ให้ จะสว่างไสวอยู่ในหัวใจของพสกนิกรในแผ่นดินนี้ตราบนิรันดร

กาลานุกรมรอยเสด็จฯ เพชรบุรี พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๕๘

ประมวลการเสด็จพระราชดำเนินจังหวัดเพชรบุรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๑๗ กุมภาพันธ์ - ๘ มีนาคม ๒๔๘๙
เสด็จทางรถยนต์ไปประทับที่วังไกลกังวล หัวหิน ผ่านเพชรบุรี
เสด็จฯ ทอดพระเนตรพระนครคีรีและพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

๒๙ เมษายน ๒๔๙๓
เสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนรถไฟพระที่นั่งพิเศษ ผ่านสถานีรถไฟเพชรบุรี ไปอำเภอหัวหิน

๓ พฤษภาคม ๒๔๙๓
เสด็จพระราชดำเนินกลับพระนคร ขบวนรถไฟพระที่นั่งหยุด ณ สถานีรถไฟเพชรบุรี ๓ นาที

๙ เมษายน ๒๔๙๕
ทอดพระเนตรพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๒๘ เมษายน ๒๔๙๕
ทรงเยี่ยมราษฎรหมู่บ้านบางควาย อำเภอชะอำ

๑๐ พฤษภาคม ๒๔๙๕
ทอดพระเนตรวัดเขาชะอำ ทรงมนัสการพระพุทธรูป

๑๒ พฤษภาคม ๒๔๙๕
เสด็จฯ ถ้าเขาหลวง และพระนครคีรี อำเภอเมืองเพชรบุรี

๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๕
ชายทะเลชะอำ ทอดพระเนตรการรับ-ส่ง วิทยุไกลกังวล-ชะอำ อำเภอชะอำ

๒๒ เมษายน ๒๔๙๖
เสด็จฯ วัดเขาชะอำ อำเภอชะอำ

๑๑ พฤษภาคม ๒๔๙๖
ทอดพระเนตรวัดมหาธาตุวรวิหาร วัดเขามันโคกสูง วัดพระพุทธไสยาสน์ และพระนครคีรี อำเภอเมืองเพชรบุรี

พ.ศ. ๒๔๘๙

พ.ศ. ๒๔๙๓

พ.ศ. ๒๔๙๕

พ.ศ. ๒๔๙๖

กาลานุกรมรอยเสด็จฯ เพชรบุรี พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๕๘

ประมวลการเสด็จพระราชดำเนินจังหวัดเพชรบุรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๑๕ พฤษภาคม ๒๔๘๗
ทรงประกอบพิธีประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุที่บุษบกภายในคุ้มองค์พระปรางค์วัดมหาธาตุวรวิหาร อำเภอเมืองเพชรบุรี

๕ มิถุนายน ๒๔๘๗
เสด็จพระราชดำเนินกลับพระนคร ขบวนรถไฟพระที่นั่ง หยุค ณ สถานีรถไฟเพชรบุรี

๒ พฤษภาคม ๒๔๘๙
เสด็จฯ เขาเพชรเขาพลอย ตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง

๑๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙
เสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนรถไฟพระที่นั่งพิเศษไปยังอำเภอหัวหิน รถไฟหยุค ณ สถานีรถไฟเพชรบุรี

๒ มิถุนายน ๒๔๘๙
เสด็จฯ เขาหัวแหวน (เขาเพชรเขาพลอย) ทรงปักทองรอยพระพุทธบาทวัดเขาถูกช้าง อำเภอท่ายาง

๑๐ มิถุนายน ๒๔๘๙
ประทับให้ราษฎรเข้าเฝ้าฯ บริเวณสนามหน้าเขาวัง

๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๙
ประทับให้ราษฎรเข้าเฝ้าฯ บริเวณสนามหน้าเขาวัง

๙ กรกฎาคม ๒๔๘๙
เสด็จฯ เขาหัวแหวน (เขาเพชรเขาพลอย) อำเภอท่ายาง

๗ เมษายน ๒๕๐๑
เสด็จฯ พระนครคีรี (เขาวัง) อำเภอเมืองเพชรบุรี

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๐๑
ประพาสป่าแก่งกระจาน อำเภอท่ายาง (เดิม)

๑๐ มิถุนายน ๒๕๐๑
เสด็จฯ โรงเรียนการช่างสตรีเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี และสำนักงานเทศบาลตำบลชะอำ อำเภอชะอำ

พ.ศ. ๒๔๘๗

พ.ศ. ๒๔๘๙

พ.ศ. ๒๔๘๙

พ.ศ. ๒๕๐๑

กาลานุกรมรอยเสด็จฯ เพชรบุรี พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๕๘

ประมวลการเสด็จพระราชดำเนินจังหวัดเพชรบุรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๖ มีนาคม ๒๕๐๒
เสด็จพระราชดำเนิน โดยขบวนรถไฟ พระที่นั่งพิเศษเพื่อทรงเยี่ยมราษฎรภาคใต้ หยุต ณ สถานีเพชรบุรี

๒๙ มีนาคม ๒๕๐๒
เสด็จฯ กลับจากภาคใต้ ขบวนรถไฟ พระที่นั่งพิเศษหยุต ณ สถานีเพชรบุรี

๗ เมษายน ๒๕๐๒
เสด็จพระราชดำเนิน โดยขบวนรถไฟ พระที่นั่งไปยังวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน ขบวนรถไฟหยุต ณ สถานีเพชรบุรี

๑๙ เมษายน ๒๕๐๒
เสด็จเยี่ยมราษฎรชาวกระเหรี่ยงที่บ้าน สองพี่น้อง ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่ายาง (เดิม) เสด็จลงทรงและปล่อยแม่น้ำเพชรบุรี

๓ พฤษภาคม ๒๕๐๒
เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานกลับ พระนคร ทรงแวะพักที่ประทับชั่วคราว ณ โรงเรียนช่างเพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๓
ทอดพระเนตรโครงการพัฒนาที่ดิน ตามพระราชดำริกลุ่มชาวไร่เขาใหญ่ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๗ เมษายน ๒๕๐๔
เสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนรถไฟ พิเศษ ถึงสถานีรถไฟเพชรบุรี อำเภอเมือง เพชรบุรี เวลา ๑๓.๐๐ น.

๒๒ เมษายน ๒๕๐๔
ทรงหยุดรถยนต์พระที่นั่งในระหว่างเสด็จ เพื่อทรงเก็บเมล็ดยางนา บริเวณป่ายางนา เขตรอยต่อของตำบลไร่มะขามและ ตำบลถ้ำรงค์ อำเภอบ้านลาด

๓ พฤษภาคม ๒๕๐๔
เสด็จพระราชดำเนินจากวังไกลกังวลกลับ พระนคร รอดยนต์พระที่นั่งถึง จังหวัดเพชรบุรี เวลา ๑๐.๐๐ น.

๖ พฤษภาคม ๒๕๐๔
เสด็จพระราชดำเนินจากพระนครสู่วังไกลกังวล รอดยนต์พระที่นั่งถึงจังหวัดเพชรบุรี เวลา ๑๒.๐๐ น.

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๐๔
เสด็จพระราชดำเนินจากวังไกลกังวล กลับสู่พระนคร รอดยนต์พระที่นั่ง ถึงจังหวัดเพชรบุรี เวลา ๑๐.๐๐ น.

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๐๔

เสด็จพระราชดำเนินจากพระนครสู่วังไกลกังวล รอดยนต์พระที่นั่งถึงจังหวัดเพชรบุรี เวลา ๑๓.๐๐ น. และเสด็จสวนเสมา อำเภอชะอำ

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๐๔
เสด็จที่ทำการชลประทานเขื่อนเพชร และ ทรงเยี่ยมราษฎรบ้านแก่งกระจาน และ ต้นน้ำเพชรบุรี อำเภอท่ายาง

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๐๔
ประพาสป่าแก่งกระจานและต้นน้ำเพชรบุรี อำเภอท่ายาง (เดิม)

พ.ศ. ๒๕๐๒

พ.ศ. ๒๕๐๓

พ.ศ. ๒๕๐๔

กาลานุกรมรอยเสด็จฯ เพชรบุรี พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๕๕๘

ประมวลการเสด็จพระราชดำเนินจังหวัดเพชรบุรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๐๔
เสด็จฯ สวนเสมา ตำบลบางควาย อำเภอชะอำ

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๐๔
เสด็จพระราชดำเนินจากวังไกลกังวล กลับพระนคร รถยนต์พระที่นั่งถึงจังหวัดเพชรบุรี เวลา ๑๐.๓๐ น.

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๐๔
เสด็จพระราชดำเนินจากพระนครสู่วังไกลกังวล หัวหิน รถยนต์พระที่นั่งถึงจังหวัดเพชรบุรี เวลา ๑๒.๓๕ น.

๒ มิถุนายน ๒๕๐๔
เสด็จฯ ไปเสวยพระกระยาหารค่ำพร้อมด้วย H.R.S. Princess Alexandra of Kent. แห่งประเทศอังกฤษ ณ สวนเสมา อำเภอชะอำ

๖ มิถุนายน ๒๕๐๔
ทอดพระเนตรโบราณสถานที่พักพระนครคีรี และวัดพระพุทธไสยาสน์ อำเภอเมืองเพชรบุรี

๘ มิถุนายน ๒๕๐๔
เสด็จพระราชดำเนินกลับพระนคร ฆวนรถไฟพระที่นั่งหยุด ณ สถานีรถไฟเพชรบุรี

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔
เสด็จพร้อมด้วยเจ้าหญิงอเล็กซานดราแห่งเคนท์ ประเทศอังกฤษ ไปยังบ้านแก่งกระเจาน และส่งแม่ม้าเพชรบุรี อำเภอท่ายาง (เดิม)

๑ เมษายน ๒๕๐๕
เสด็จพระราชดำเนินกลับจากแปรพระราชฐาน โดยขบวนรถไฟพระที่นั่งถึงสถานีเพชรบุรี (หยุด ๓ นาที)

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๕
สมโภชพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระนครคีรี อำเภอเมืองเพชรบุรี

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๐๕
ทรงเยี่ยมราษฎรหมู่บ้านบางควาย และมีสักการพระพุทธรูปวัดไทรย้อย ตำบลบางควาย อำเภอชะอำ

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๐๕
ทรงเยี่ยมราษฎรชาวทะเลหริ่ง บ้านแก่งกระเจาน และประทับเรือพระที่นั่งส่งแม่ม้าเพชรบุรี ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่ายาง

๒๖ มีนาคม ๒๕๐๖
เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับ ณ วังไกลกังวล รถไฟพระที่นั่งหยุด ณ สถานีเพชรบุรี

๑๗ สิงหาคม ๒๕๐๖
ทรงเยี่ยมราษฎรนิคมชาวไร่ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

พ.ศ. ๒๕๐๕

พ.ศ. ๒๕๐๖

๗ เมษายน ๒๕๐๘
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่ในพระบรมราชูปถัมภ์
ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๑๙ เมษายน ๒๕๐๘
เสด็จฯ เชื้อนกันน้ำแก่งกระจาน และเยี่ยม
ราษฎรหมู่บ้านกะเหรี่ยงที่บ้านวังวนและ
บ้านท่าสิงลม อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๔ เมษายน ๒๕๐๘
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่ ตำบลเขาใหญ่ และ
กลุ่มชาวไร่บ้านหุบกระพงของอำเภอชะอำ

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๐๘
ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา
ณ วัดมหาธาตุวรวิหาร อำเภอเมือง
เพชรบุรี

๖ มิถุนายน ๒๕๐๘
เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธี
เททองหล่อพระพุทธรูป “พุทธลีลาปาง
ถวายพระพร ประดิษฐานพระปรมาภิไธย
ร.๙” วัดมหาธาตุวรวิหาร อำเภอเมือง
เพชรบุรี

๑ มีนาคม ๒๕๐๗
ทอดพระเนตรการสร้างเขื่อนแก่งกระจาน
อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๗
ทรงเยี่ยมราษฎรกลุ่มชาวไร่ฉักชะอำ
อำเภอชะอำ

๗ เมษายน ๒๕๐๙
เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไป
ประทับ ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน
รถไฟพระที่นั่งหยุด ณ สถานีเพชรบุรี

๑๐ เมษายน ๒๕๐๙
เสด็จเยี่ยมตำรวจพลร่ม ค่ายนเรศวร
ณ ศูนย์รวมชาวชายแดนหัวยี่สิบสี่ใหญ่
ตำบลป่าเต็ง อำเภอท่ายาง (เดิม)

๙ พฤษภาคม ๒๕๐๙
เสด็จฯ สวนส้มไร่สำราญ ตำบล
หนองหญ้าปล้อง อำเภอเขาย้อย

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๐๙
ทอดพระเนตรศูนย์สถิติโครงการพัฒนา
ท้องถิ่นชนบท ไทย - อิสราเอล
ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๐๙
ทอดพระเนตรการแสดงทางยุทธวิธี
ของตำรวจพลร่มและนักเรียนพลร่ม
ณ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๐๙
ทรงเปิดเขื่อนแก่งกระจาน อำเภอท่ายาง
(เดิม) และเสด็จฯ ศูนย์สถิติโครงการ
พัฒนาท้องถิ่นชนบทไทย - อิสราเอล
ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๐๙
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่ชะอำ อำเภอชะอำ

พ.ศ. ๒๕๐๗

พ.ศ. ๒๕๐๘

พ.ศ. ๒๕๐๙

๘ เมษายน ๒๕๑๐
พระราชทานเครื่องบิน Beagle แก่
ตำรวจพลร่มค่ายนเรศวร ณ สนามบิน
พระราชานิเวศน์มฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๑๓ เมษายน ๒๕๑๐
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่ชะอำ อำเภอชะอำ

๒๗ เมษายน ๒๕๑๐
ทอดพระเนตรการสาธิตของตำรวจพลร่ม
ณ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๐
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่ชะอำ อำเภอชะอำ

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๐
เสด็จฯ โรงเรียนการช่างสตรีเพชรบุรี
อำเภอเมืองเพชรบุรี และพระราชทาน
รถพยาบาลให้แก่โรงพยาบาลเพชรบุรี

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๐
ทอดพระเนตรกิจการของกลุ่มชาวไร่ และ
ทอดพระเนตรการแสดงกิจกรรมของ
ตำรวจพลร่มค่ายนเรศวร อำเภอชะอำ

๑๘ เมษายน ๒๕๑๑
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่สวนผักชะอำ อำเภอ
ชะอำ

๒๖ เมษายน ๒๕๑๑
เสด็จฯ เปิดอาคารเรียนโรงเรียนบ้าน
สองพี่น้อง (สายปัญญาสมาคมในพระบรม
ราชานุปถัมภ์) อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๗ เมษายน ๒๕๑๑
เสด็จฯ ค่ายมฤคทายวัน ตำบลบางควาย
อำเภอชะอำ

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๑
ทอดพระเนตรโครงการพัฒนาชนบทไทย-
อิสราเอล อำเภอชะอำ

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๑
ทอดพระเนตรโครงการพัฒนาชนบทไทย-
อิสราเอล อำเภอชะอำ

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๑
เสด็จประพาสทางเรือ
อ่างเก็บน้ำเขื่อนแก่งกระจาน

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๑
ทรงเยี่ยมชาวกะเหรี่ยงที่บ้านป่าเต็ง
อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๑
ทรงเปิดศึกเพชรานุกุล และศึกพิเศษ
๓ ณ โรงพยาบาลจังหวัดเพชรบุรี
และทรงเปิดอาคารเรียน
“ศึกเขื่อน สิงห์ประเสริฐ” โรงเรียน
เบญจมาศเพชุกีศ อำเภอเมืองเพชรบุรี

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๒
เสด็จฯ บ้านพุดและบ้านกระเหรียงโป่ง
ตำบลยางน้ำกลัดใต้ และทรงเยี่ยมไร่สา
ริกาที่ตำบลหนองหญ้าปล้อง
อำเภอเขาย้อย (เดิม)

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๓
เสด็จไปทรงบินกลเบาที่ค่ายมฤตทายวัน
อำเภอชะอำ

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๑๓
เสด็จศูนย์ฝึกตำรวจภูธรชายแดน
พระราชนิเวศน์มฤตทายวัน

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๓
ทรงเยี่ยมโครงการพัฒนาท้องถิ่นชนบท
ไทย - ออสเตรเลีย และสำนักสงฆ์
หุบกระพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๓
ทรงเยี่ยมโรงเรียนบ้านป่าเต็ง
อำเภอท่ายาง (เดิม) และสหกรณ์
การเกษตรหุบกระพง จำกัด และเยี่ยมกลุ่ม
พัฒนาชาวไร่คอนซุนห้วย อำเภอชะอำ

๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓
ทรงอำนวยความสะดวกตั้งบินกล
บนเฮลิคอปเตอร์ให้กับตำรวจพลร่ม
ค่ายนเรศวร ณ สนามยิงปืน
ค่ายมฤตทายวัน อำเภอชะอำ

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๔
เสด็จฯ เขื่อนแก่งกระจาน
ประทับ ณ เรือนประทับแรม

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๑๔
เสด็จฯ เปิดโรงงานชลประทานซีเมนต์
จำกัด อำเภอชะอำ

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๔
เสด็จฯ สวนผักล่างหุบกระพง อำเภอชะอำ

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๔
ทรงเยี่ยมราษฎรหมู่บ้านกระเหรียงโป่ง
หมู่ ๑ (โป่งวิเชียร) ตำบลยางน้ำกลัดใต้
อำเภอเขาย้อย (เดิม)

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๔
ทรงเยี่ยมหมู่บ้านตัวอย่างในพระบรม
ราชูปถัมภ์ โครงการไทย - ออสเตรเลีย และ
กลุ่มสวนผัก ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๑ มิถุนายน ๒๕๑๔
เยี่ยมราษฎรชาวกระเหรียงที่บ้านหนอง
ปิ่นแตก ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่ายาง
(เดิม)

๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๔
พระราชทานโฉนดที่ดินบริเวณหุบกระพง
๓ ๓ฉบับ ให้สหกรณ์การเกษตรหุบกระพง
จำกัด เป็นผู้ดูแลโครงการ

๒๕ เมษายน ๒๕๑๕
เสด็จฯ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๑๙ เมษายน ๒๕๑๕
เสด็จฯ ประทับเรือในอ่างเก็บน้ำแก่ง
กระจะงาน อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๐ เมษายน ๒๕๑๕
ทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตอุโบสถ
วัดราษฎร์เจริญธรรม (วัดบ่อแถม)
อำเภอชะอำ

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๑๕
ทรงเยี่ยมหมู่บ้านตัวอย่างในพระบรม
ราชูปถัมภ์ โครงการพัฒนาชนบทที่หุบ
กะพงและกลุ่มไร่ผัก (ไร่ล่าง) ตำบลเขา
ใหญ่และตำบลชะอำ อำเภอชะอำ

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๕
เสด็จฯ มีสการพระพุทธไสยาสน์
วัดพระพุทธไสยาสน์ ทอศพระเนตร
วัดสระบัว และทรงบำเพ็ญพระราชกุศล
วันวิสาขบูชา เสด็จฯ ประทับณ
พระราชอุทยานเพชรพระนครคีรี

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๕
ทรงเปิดตึกอำนวยการ และ
ตึก “ประธาน-บุญรวม เสนาศิษย์”
ณ โรงพยาบาลเพชรบุรี
อำเภอเมืองเพชรบุรี

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๑๕
เสด็จฯ เชื้อนแก่งกระจะงาน อำเภอท่ายาง
(เดิม)

๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๕
ทอศพระเนตรการทำฝนเทียม ณ บริเวณ
อ่างเก็บน้ำแก่งกระจะงาน อำเภอท่ายาง
(เดิม) และเสด็จฯ โครงการพัฒนาชนบท
ที่หุบกะพง อำเภอชะอำ

๒๕ มีนาคม ๒๕๑๖
เสด็จฯ แปรพระราชฐานโดยรถยนต์พระที่นั่ง
จากพระนครไปยังวังไกลกังวล ทรงหยุด
และเสด็จฯ จากรถยนต์พระที่นั่งบริเวณ
บ้านโพธิ์ ริมถนนเพชรเกษม ตำบล
สมอพลือ อำเภอบ้านลาด โปรดให้ราษฎร
เข้าเฝ้าฯ ถวายสิ่งของ

๒๙ มีนาคม ๒๕๑๖
เสด็จฯ เชื้อนแก่งกระจะงาน ประทับที่
พลับพลาบน “เกาะในหลวง”
และทรงพายเรือ (๒ พาย)

๑๒ เมษายน ๒๕๑๖
ทรงเยี่ยมไร่หุบกะพง อำเภอชะอำ

๒ พฤษภาคม ๒๕๑๖
ทรงเยี่ยมราษฎรบ้านแก่งกระจะงาน
อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๑๖
เสด็จฯ โครงการพัฒนาชนบท หุบกะพง
และกลุ่มพัฒนาชาวไร่ก่อนขุนห้วยตาม
พระราชประสงค์ ตำบลเขาใหญ่-ตำบล
ชะอำ อำเภอชะอำ

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๖
ประทับเรือพระที่นั่งบริเวณเชื้อน
แก่งกระจะงาน อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๑๖
เสด็จฯ ยกข้อฟ้าอุโบสถวัดเขาพระ
ตำบลทับคา อำเภอเขาย้อย

๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๖
ทอศพระเนตรวัดคาง อำเภอเมืองเพชรบุรี

๑ เมษายน ๒๕๑๗
ทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
หุบกระพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๙ เมษายน ๒๕๑๗
เสด็จฯ ค่ายมฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๙ เมษายน ๒๕๑๗
เสด็จฯ ไร่หุบกระพงและเยี่ยมสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรหุบกระพง จำกัด
ตำบลเขาใหญ่-ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ

๑๑ เมษายน ๒๕๑๗
เสด็จฯ สหกรณ์การเกษตรหุบกระพง
และทรงเยี่ยมไร่นายเฉลิม แสงศิลา
ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๑๓ เมษายน ๒๕๑๗
เสด็จฯ บ้านคอนซุนห้วย
ตำบลคอนซุนห้วย อำเภอชะอำ

๒๕ เมษายน ๒๕๑๗
เสด็จฯ สำนักสงฆ์ศูนย์พัฒนาเขาใหญ่
ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๒๖ เมษายน ๒๕๑๗
ทรงเยี่ยมโครงการคอนซุนห้วยและ
วัดไร่มะม่วงตามพระราชดำริส

๒๗ เมษายน ๒๕๑๗
พระราชทานเลี้ยงอาหารค่ำแก่กลุ่มลูกเสือ
ชาวบ้าน ณ ค่ายมฤคทายวัน
อำเภอชะอำ

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๗
เสด็จฯ ค่ายมฤคทายวัน ตำบลห้วยทราย
เหนือ และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านคอนซุนห้วย
ตำบลคอนซุนห้วย อำเภอชะอำ

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๗
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่เขาใหญ่ - คอนซุนห้วย
ตำบลคอนซุนห้วย อำเภอชะอำ

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๗
ทรงเยี่ยมศูนย์พัฒนาชาวไร่เขาใหญ่ชะอำ
ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๔ มิถุนายน ๒๕๑๗
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่เขาใหญ่ และทอด
พระเนตรการสร้างอ่างเก็บน้ำที่บ้านคอน
ซุนห้วย ตำบลคอนซุนห้วย อำเภอชะอำ

๖ มิถุนายน ๒๕๑๗
ทอดพระเนตรไร่หุบกระพง และฝายกั้นน้ำ
หุบกระพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๗
ทอดพระเนตรโบราณสถาน วัดใหญ่
สุวรรณาราม อำเภอเมืองเพชรบุรี

๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๗
ทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง
จำกัด ตำบลเขาใหญ่-ตำบลชะอำ และ
ทรงเยี่ยมกลุ่มเกษตรกรคอนซุนห้วย
ตำบลคอนซุนห้วย อำเภอชะอำ

๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๗
ทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง และ
กลุ่มชาวไร่คอนซุนห้วย อำเภอชะอำ และ
นมัสการหลวงพ่อดอง ณ วัดเขาตะเครา
ตำบลบางครก อำเภอบ้านแหลม

๑๙ มิถุนายน ๒๕๑๗
เสด็จฯ พระนครคีรี และวัดบาง
อำเภอเมืองเพชรบุรี

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๘
ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำหุบกระพง
อำเภอชะอำ

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๘
ทรงเยี่ยมกลุ่มชาวไร่คอนซุนห้วย
สำนักสงฆ์ตำบลเขาใหญ่ และ
ทอดพระเนตรฝายน้ำต้น อำเภอชะอำ

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๘
ทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง
และกลุ่มชาวไร่คอนซุนห้วย

๑ มิถุนายน ๒๕๑๘
ทอดพระเนตรการสาธิตการระเบิดทำลาย
แสวงเครื่อง ณ ศูนย์ฝึกมฤคทายวัน
อำเภอชะอำ

๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๘
ทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง
จำกัด แลกกลุ่มสตรีชาวไร่คอนซุนห้วย
เสด็จอ่างเก็บน้ำห้วยโป่งทะเล อำเภอชะอำ

พ.ศ. ๒๕๑๙

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๙
ทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตรหุบกระพง
จำกัด ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๐
เสด็จไปทรงพระแสงปืน ณ ค่ายมฤตทายวัน อำเภอชะอำ

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๒๐
เสด็จไปทรงพระแสงปืน ณ ค่ายมฤตทายวัน อำเภอชะอำ

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๐
ทรงเยี่ยมโครงการพัฒนาที่ดิน ตามพระราชประสงค์หุบกระพง และ สหกรณ์การเกษตรหุบกระพง จำกัด ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๐
ทอดพระเนตรโครงการพัฒนาที่ดิน ตามพระราชประสงค์คอนจูนห้วย ๒ และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยวังยาว ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๐
ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยสงสัย ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๐
ทอดพระเนตรโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ (ห้วยพลับ ห้วยหนองยาว ห้วยหินเหียง) ในพื้นที่อำเภอชะอำ

๔ มิถุนายน ๒๕๒๐
ทอดพระเนตรโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำขับ อำเภอชะอำ

๕ มิถุนายน ๒๕๒๐
เสด็จฯ พิธีปิดการฝึกอบรมอาสาสมัครหมู่บ้านหุบกระพง อำเภอชะอำ

๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๐
เสด็จฯ มาทรงเริ่มเสาสถักเมืองและพระราชทานธงลูกเสือ พระราชมาราชนิเวศน์ อำเภอเมืองเพชรบุรี

๑๓ มิถุนายน ๒๕๒๐
ทอดพระเนตรโครงการก่อสร้างฝายกั้นน้ำห้วยตะแบก ตำบลสามพระยา อำเภอ ชะอำ

๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๐
ทรงรับการถวายช้างเผือก จำนวน ๒ เชือกจากราษฎร ตำบลแก่งกระจาน อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๒๑
เสด็จพระราชพิธีรับและขึ้นระวางสมโภชช้างสำคัญ จำนวน ๓ ช้าง ณ มณฑลพิธีสนามหน้าเขาวัง อำเภอเมืองเพชรบุรี

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๒๑
เสด็จฯ กองกำกับการ ๑ กองบังคับการฝึกพิเศษ ค่ายมฤตทายวัน อำเภอชะอำ

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๑
ทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตร หุบกระพง จำกัด ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑
ทรงเยี่ยมโครงการจัดสรรที่ดินตามพระราชประสงค์บ้านคอนจูนห้วยเขามคแดง อำเภอชะอำ และทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยวังยาว ตำบลท่าคอย อำเภอท่ายาง

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๑
ทอดพระเนตรโครงการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำห้วยป่าแดง และเยี่ยมโครงการหมู่บ้านสหกรณ์ห้วยสัตว์ใหญ่-อ่างเก็บน้ำป่าแดง ในพื้นที่อำเภอท่ายาง (เดิม)

๒ มิถุนายน ๒๕๒๑
เสด็จไปทรงพระแสงปืน ณ ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ

๑๓ มิถุนายน ๒๕๒๑
ทรงรับช้างสีประหลาด ณ บริเวณที่ทำกรเลี้ยงแก่งกระจาน

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๒
 ทอดพระเนตรโครงการก่อสร้างฝาย
 เก็บกักน้ำห้วยทราย และฝายเก็บกักน้ำ
 ห้วยตะแปด ตำบลสามพระยา
 อำเภอชะอำ

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๒
 ทอดพระเนตรเขื่อนกักน้ำห้วยวังยาว และ
 ทรงเยี่ยมสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคอน
 ชุนห้วย - เขามคแคง จำกัด
 ณ บ้านคอนชุนห้วย อำเภอชะอำ

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒
 เสด็จฯ ในการสวนสนามของสมาชิกไทย
 อาสาป้องกันชาติ ณ โรงเรียนบ้านหุบ
 กะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๒
 ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำทุ่งขาม ตำบล
 ห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๒
 เสด็จฯ โดยเฮลิคอปเตอร์ทอดพระเนตร
 โครงการพัฒนาห้วยแม่เพรียง
 ตามพระราชดำริในเขตอำเภอท่ายาง (เดิม)
 และทอดพระเนตรต้นแม่น้ำเพชรบุรี

๒ มิถุนายน ๒๕๒๒
 ทรงเยี่ยมโครงการคอนชุนห้วย
 และหุบกะพง อำเภอชะอำ

๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๒
 ทรงพระแสงปืน ณ พระราชนิเวศน์
 มฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๓
 ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำทุ่งขาม
 ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๕ มิถุนายน ๒๕๒๓
 เสด็จฯ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน
 ทรงพระสุหร่ายและทรงเจิมป้ายชื่อค่าย
 พระรามหก และเสด็จฯ บ้านหุบกะพง
 ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ

๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๓
 ทรงประกอบพิธีกฐนไฟพระฤๅษ
 และทรงยกฉัตรพระประธาน ณ วัดคงคา
 ราม และพระราชทานธงลูกเสือชาวบ้าน
 ณ โรงเรียนอาชีวศึกษาเพชรบุรี
 อำเภอเมืองเพชรบุรี

๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๓
 ฝายเก็บกักน้ำห้วยทราย และศูนย์ศึกษา
 การพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจาก
 พระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านทุ่ง
 จับญวน ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ

๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๓
 เสด็จบริเวณต้นน้ำของห้วยโป่งทะเล
 อำเภอชะอำ และบริเวณต้นน้ำของห้วย
 หนองโพ (เขาน้ำหยด) อำเภอท่ายาง

๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๓
 ทอดพระเนตรสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
 สยามมกุฎราชกุมารทรงรับกรมฝึก
 กระโดดร่ม ณ ค่ายพระรามหก
 อำเภอชะอำ

๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๓
 ทอดพระเนตร
 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎ
 ราชกุมาร ทรงรับการฝึกกระโดดร่ม
 ณ ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ

๕ มกราคม ๒๕๒๖

ทอดพระเนตรพื้นที่เขตพระราชานิเวศน์มฤคทายวัน ตำบลตะวันตกของอำเภอชะอำ ซึ่งมีสภาพเสื่อมโทรมเพื่อดำเนินการฟื้นฟู

๒๖ เมษายน ๒๕๒๗

ทรงเรือใบ ณ ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ

๕ เมษายน ๒๕๒๖

มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ ขึ้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ

๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๗

ทอดพระเนตรฝายเก็บน้ำห้วยทราย อำเภอชะอำ

๑ พฤษภาคม ๒๕๒๔

ทรงนำสมเด็จพระราชินีนาถมาร์เกรเธอที่ ๒ และเจ้าชายแห่งเคนมาร์ก พระราชสวามี ทอดพระเนตรกิจการของสหกรณ์การเกษตรหุบกะพง และทรงเป็นองค์ประธานในพิธี รวมถึงและถวายคำสัตย์ปฏิญาณของไทยอาสาป้องกันชาติ ณ ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ

๖ มิถุนายน ๒๕๒๔

ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำบ้านทุ่งขามตามพระราชดำริตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๕

ทรงเยี่ยมสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงจำกัด อำเภอชะอำ

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๖

ทอดพระเนตรโครงการจัดหาน้ำสนับสนุนศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ เพื่อพัฒนาป่าไม้ถาวรประเภทตามพระราชดำริ ในเขตตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

พ.ศ. ๒๕๒๔

พ.ศ. ๒๕๒๕

พ.ศ. ๒๕๒๖

พ.ศ. ๒๕๒๗

๙ มกราคม ๒๕๒๘

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ

๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๘

ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยตะคามบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๘

พระราชทานเลี้ยงเจ้าชายเฮบริก พระราชสวามีในสมเด็จพระราชินีนาถมาเลเดอที่ ๒ แห่งเคนมารัก ณ โรงแรมชะอำริเจนท์ อำเภอชะอำ

๑ มิถุนายน ๒๕๒๘

ทรงพระแสงปืน ณ ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ

๗ มิถุนายน ๒๕๒๘

ทรงพระแสงปืน ณ ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ

๙ มิถุนายน ๒๕๒๘

ทอดพระเนตรระบบส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำชลประทานในเขตพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๒

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๒

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และทรงเรือใบจากวังไกลกังวลมายังพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ค่ายพระรามหก อำเภอชะอำ

๓ มิถุนายน ๒๕๒๙

เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำห้วยตะแปดและโครงการสูบน้ำด้วยพลังแสงอาทิตย์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๓

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยทราย และทรงเยี่ยมมีสัตคนูร์ลุฮะฮัน ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ

พ.ศ. ๒๕๒๘

พ.ศ. ๒๕๒๙

พ.ศ. ๒๕๓๒

พ.ศ. ๒๕๓๓

๒ สิงหาคม ๒๕๓๙

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และทรงเยี่ยมมัสยิดคนูร์รูฎฮียะห์ซาน ตำบลสามพระยา อำเภอดงขี้เหล็ก

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕

ทรงสาธิตการปลูกหญ้าแฝกของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอดงขี้เหล็ก

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๕

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยตะแบก อำเภอดงขี้เหล็ก

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๕

เสด็จฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักกีฬาผู้ชนะการแข่งขันเรือใบประเพณี ระหว่างทีมจิตอาสาทีมราชนาวิกิ โรงแรมดุสิตธานี แอนด์โปโลคลับ อำเภอดงขี้เหล็ก

๓ เมษายน ๒๕๔๐

ทอดพระเนตรกิจกรรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอดงขี้เหล็ก

๖ เมษายน ๒๕๔๐

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอดงขี้เหล็ก

๙ พฤษภาคม ๒๕๔๐

ทอดพระเนตรแปลงหญ้าแฝกของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอดงขี้เหล็ก

๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๑

เสด็จฯ เป็นองค์ประธานในงานรวมพลังมวลชนของกองทัพภาคที่ ๑ ทอดพระเนตรการแสดงประกอบแสงสีเสียง “จากฟากฟ้าสู่ราลัยสู่แดนดิน” ณ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๑

ทอดพระเนตรความก้าวหน้าในการพัฒนาปรับปรุงดิน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลสามพระยา อำเภอดงขี้เหล็ก

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑

ทอดพระเนตรพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน อำเภอดงขี้เหล็ก

พ.ศ. ๒๕๓๕

พ.ศ. ๒๕๓๙

พ.ศ. ๒๕๔๐

พ.ศ. ๒๕๔๑

๒๐ เมษายน ๒๕๔๓

เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทอดพระเนตรอ่างเก็บน้ำห้วยตะแบก และทรงเยี่ยมราษฎรบ้านพุทไธสง บริเวณห้วยอ่างเก็บน้ำตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ

๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

ทรงเปิดป้ายโครงการซังห้วยมันตามพระราชดำริ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปลูก อำเภอท่ายาง

๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๒

เสด็จฯ โครงการซังห้วยมันตามพระราชดำริ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปลูก อำเภอท่ายาง (ระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ - ๐๓.๐๐ น.)

๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๒

เสด็จฯ โครงการซังห้วยมันตามพระราชดำริ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปลูก อำเภอท่ายาง (ระหว่างเวลา ๑๕.๐๐ - ๐๑.๔๕ น.)

๑ กันยายน ๒๕๕๒

เสด็จฯ โครงการซังห้วยมันตามพระราชดำริ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปลูก อำเภอท่ายาง

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗

ทอดพระเนตรทางน้ำลำน้ำราชประชานุเคราะห์ ๑๓ ตำบลบึงเคียน อำเภอท่ายาง และเสด็จโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม

๑ สิงหาคม ๒๕๕๐

เสด็จโดยรถยนต์พระที่นั่งผ่านจังหวัดเพชรบุรี ไปประทับเพื่อทรงฟื้นฟูพระวรกาย ณ วิลล่าไกลกังวล อำเภอหัวหิน

๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เสด็จฯ โครงการซังห้วยมันตามพระราชดำริ บ้านหนองคอไก่ ตำบลเขากระปลูก อำเภอท่ายาง

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ถวายราชสักการะพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ณ พระราชินีวรมัน มฤคทายวัน อำเภอชะอำ

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

เสด็จฯ โครงการซังห้วยมันตามพระราชดำริ การบริหารจัดการฟาร์มโคนม

พ.ศ. ๒๕๔๓

พ.ศ. ๒๕๔๗

พ.ศ. ๒๕๕๒

พ.ศ. ๒๕๕๖

๑ มกราคม ๒๕๕๗

เสด็จฯ โครงการซึ่งห้วมั้นตามพระราชดำริ
อำเภอท่ายาง ทอดพระเนตร
กิจการปลูกสัตว์ของโครงการฯ
ประกอบด้วยการเลี้ยงโคนม และไก่ไข่

๑๗ มกราคม ๒๕๕๗

ทรงเริ่มป้ายชื่อเขื่อนแก่งกระจาน
ทอดพระเนตรนิทรรศการพระราชกรณียกิจ
ณ เขื่อนแก่งกระจาน

๓ มีนาคม ๒๕๕๗

เสด็จฯ โครงการซึ่งห้วมั้นตามพระราชดำริ
อำเภอท่ายาง ทอดพระเนตรกิจการโรง
เลี้ยงโคนม ในการนี้ทรงบือนนมแก่ลูกโค

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เสด็จฯ โครงการซึ่งห้วมั้นตามพระราชดำริ
อำเภอท่ายาง ทอดพระเนตรโรงเลี้ยงโคนม

๒๔ มีนาคม ๒๕๕๗

เสด็จฯ โครงการซึ่งห้วมั้นตามพระราชดำริ
ทอดพระเนตรโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยผาค
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอท่ายาง

๓ เมษายน ๒๕๕๗

เสด็จฯ เขื่อนแก่งกระจาน อำเภอแก่ง
กระจาน และประทับแพขนานยนต์ไป
ทอดพระเนตรระดับน้ำของเขื่อน และ
ความอุดมสมบูรณ์ของสภาพป่า

๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เสด็จฯ โครงการซึ่งห้วมั้นตามพระราชดำริ
ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง

๑๕ กันยายน ๒๕๕๗

เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ผ่านจังหวัดเพชรบุรีไปประทับวังไกลกังวล
อำเภอหัวหิน เพื่อทรงฟื้นฟูพระวรกาย

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ผ่านจังหวัดเพชรบุรีไปประทับวังไกลกังวล
อำเภอหัวหิน เพื่อทรงฟื้นฟูพระวรกาย

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
ผ่านจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเสด็จกลับ
ไปประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช
กรุงเทพมหานคร